

UKULI

ISSN 0782-8195

Julkaisija

Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.
PL 67, SF-20101 TURKU

Puheenjohtaja

Rauno Laine

Rauhankatu 9 b B 43, 20100 TURKU
puh. 921-304 562

Toimitus

Päätoimittaja: Vesa Partanen,
Rientolankuja, 20750 Turku
puh. 921-442 397

Raporttitoimittaja: Tapani Veistola,
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku
puh. 921-333 081

Artikkelitoimittaja: Jyrki Normaja
Kuvatoimittaja: Pekka Rautsala
Kääntäjä: Kai Winqvist

Irtonumeromyyjä: Tapio Lineri,
Vartiovuorenkatu 7 A 1, 20700 Turku
puh. 921-319 320

Tilausasiat

Päätoimittaja hoitaa tilausasioita.

Ukuli ilmestyy neljästi vuonna 1988.
Lehti sisältyy TLY:n jäsenmaksuun.
Muut maksavat 50 mk TLY:n posti-
siirtotilille TU 5138 66-3.

Ilmoitushinnat

1/1 s. 400 mk
1/2 s. 250 mk
1/4 s. 150 mk
takakansi 500 mk

Aineiston viimeiset jättöpäivät

Ukuli 1 1.2
Ukuli 2 1.4
Ukuli 3 1.7
Ukuli 4 1.9

UKULI 18. vsk. (1987) nro 4

SISÄLLYS:

Mikä linnuissa viehättää.....	137
Lintutalvi 1986/87.....	138
Turun ARK:n raportti vuoden 1986 havainnoista.....	148
Ulkomaalaisia lehtiä.....	155
Pesivän maalinnuston linja-arvioinnit Aaslalla 1976—1987.....	158
Sekoilua Itä-Suomessa eli TLY:n suuri Itä-Suomen retki.....	163
Kuvagalleria.....	166
Kuusikon kätköistä.....	170

Painopaikka

Serioffset, Turku 1987
Kansikuva: Pikkutikka
Kuvannut: puntti-Jussi

Mikä linnuissa viehättää?

Lintuharrastuksen suosio kasvaa jatkuvasti. Yhä useampi nuori mies haluaa oppia tietämään siivekkäistä ystävästään enemmän. Vuosikausia lintuja aktiivisesti katselleet ornitologit rientävät joka kevät luontoon katselemaan muuttolintujen näytävää paluuta kylmän pohjolan kauniisiin maisemiin. Talven pakasetkaan eivät kykene hillitsemään linnustajaa. Maastoon on päästävä — satoi tai tuuli kuinka rankasti tahansa. Mikä on lintuharrastuksen käyttövoima? Mikä linnuissa viehättää?

Lintuharrastus on keräilyvietin toteuttamista, siten se on verrattavissa postimerkkeilyyn tai marjanpöimintaan; tosin lintuharrastajan pinnametsästys on paljon jalompaa ja antoisampaa. Tärkeimmät pinnat ovat elikset: ne ratkaisevat usein ornitologin arvostustaseen. Vuodenpintojen keräilijän suoritus on kiitettävä, jos tulos ylittää 250. Useat lintuharrastajat laskevat lisäksi seuraavanlaisia pintoja: kuvaus-, ajo-, ikkuna-, kuukausi-, paikan-, virtsaus-, talvi-, ruokailu-, saunomis-, tontti-, mökki-, käsi-, kosketus-, sulka-, televisio-, rangastus-, wc-, päivä- ja retkipintoja. Jos harrastajalla on normaalia vilkkaampi mielikuvitus, hän laskee vielä monia muitakin pintoja. Innokkaimmat pinnamiehet laskevat jopa unipintoja.

Toiset harrastavat lintuja siksi, että he saavat siten mahdollisuuden ralliautoiluun. Pinnaralli on eräänlainen jokamiehenluokka. Vapaampi ja siten myös parempi mahdollisuus autokilpailuun tarjoutuu bongausretkellä. Tavallisten kuolevaisten seassa on miellyttävä kiihtä. Elämässä on oltava jännitystä.

Tietty osa lintuharrastajista haluaa ottaa harrastuksensa urheilun kannalta. He ovat tyypillisiä terveyskulttuurin ihannoijia, reippailijoita tai himokuntoilijoita. Tällaisia ornitologeja ovat suoretkeilijät, aktiivikomppaajat ja lintulaskentoihin osallistuvat. Varsinkin nuoret (alle 18-vuotiaat) pyöriävät aktiivi-

sesti. Yhden päivän aikana ehtii hyvinkin polkea 100 kilometriä, mutta 50 lajin löytymisen vaatii jo kovaa kuntoa.

Sosiaaliset motiivit vaikuttavat paljon lintuharrastajan aktiivisuuteen. Erakkoluonteiset retkeilevät yksin tai nyhöttävät kotona tutustuen lintukirjallisuuteen. Sosiaaliset yksilöt tapaavat toisiaan milloin missäkin Suomessa ja nykyään yhä useammin ulkomailla. Yhteisiä juhlia saatetaan järjestää eri juomakulttuurin työssijoissa.

Kunnianhimoiset yksilöt pyrkivät yhdistystoimintaan. Vallanhaluiset haikailevat puheenjohtajan virkaan; vaikuttamaan pyrkivät kokoavat hallituksen tai alkavat kasata yhdistyksen lehteä. Poliitikoiksi pyrkivät osallistuvat mahdollisimman moneen toimeen ja tekevät mahdollisimman vähän. Hyvää harjoitusta uraa ajatellen!

Lintuharrastaja ei pidä gastronomiasta, mutta on hyvän ruoan ystävä. Ellei retki onnistu, on hyvä ruokailla kunnolla. Itsensäkiuttajalle ei ole parempaa harrastusta, vaikka eihän lintujen katselemisen tarvitse olla itsensä räikkäämistä.

Kaikkein tärkein lintuharrastajaa kiihottava tekijä on lintu itse. Linnun ihailmiseen ei koskaan väsy. Mitä harvinaisempi laji, sitä parempi. Linnunlaulusta nauttii vuodesta toiseen. Linnun elämän seuraamisesta riemastuu, ja sen lento kohottaa mielialan.

Lintuharrastaja harrastaa monia harrastuksia katsellessaan lintuja — ehkä se siksi onkin niin mielenkiintoista. Kerran lintuharrastaja aina lintuharrastaja. Lintuharrastuksesta on yhtä vaikea päästä eroon kuin naisesta tai syövästä. Tosin lintuharrastuksesta ei halukaan päästä eroon: eihän parempaa ja antavampaa harrastusta voi olla.

Hyviä hetkiä hyvän harrastuksen parissa toimittaa viimeisen pääkirjoituksensa tehnyt

VPa

Lintutalvi 1986/87

Tapani Missonen

Tähän katsaukseen on koottu havaintoja harvalukuisista ja satunnaisista talvivieraista TLY:n alueelta ajanjaksolta 1.12.—15.3. lukuunottamatta RK:n ja ARK:n alaisia havaintoja, joista tehdyt havainnot julkaistaan aikanaan erillisissä harvinaisuuskatsauksissa. Talvihavaintojen palautusaktiiviteetti on jälleen laskusuunnassa. Katsaus perustuu pääosin 20 harrastajan palauttamiin talvilappusiin, Turun Sanomien artikkeleihin ja Jurmon lintuaseman kaavakkeisiin. Jurmossa täytettiin iltapuheina asemakaavakkeita joulukuussa 15, tammikuussa 6 ja helmikuussa yksi ainokainen.

Talvi on peräjälkeen toinen normaalia kylmempi — eritoten tammikuu koettiin vuosisadan kylmimpänä ja pakkaneen paukutteli parin viikon ajan 30—35 miinusasteen tuntumassa.

Lajeja tavattiin 114 — lajimäärä pieneni yhdellä edellisestä talvesta. ARK:n tai RK:n alaisista lajeista listalla ovat mukana pikku-uikku, allihaahka ja partatiainen.

Havainnoitsijat

Talvihavaintonsa palauttaneiden nimet ja käytetyt lyhenteet: Annika Forsten (AF), Jouko Hakala (JHa), Heikki Heikkilä (HH), Jari Helstola (JHe), Jorma Kirjonen (JKi), Juha Kylänpää (JKy), Esa Laine (EL), Tapio Lineri (TL), Jyrki Matikainen (JM), Tapani Missonen (TM), Vesa Multala (VM), Jukka K. Nurmi (JN), Lennart Saari (LS), Risto Saranto (RS), Arto Tarkkonen (AT), Jyrki Uotila (JU), Matti Valta (MV), Tapani Veistola (TV), Juha Vuorinen (JV) ja Mikko Ylitalo (MY).

Vesilinnut

Joulukuu oli talven etsikkoaikaa tehdä vesilintuhavainnot, sillä meri jämähäti jäähän heti vuoden alussa ulkosaaristoa myöten. Talven listalta jäivät puuttumaan kaakkuri ja lapasotka, jotka voidaan katsoa kuuluvaksi normaalin talven lajistoon. Yleisimpien vesilintujen viikottaisia havaintoja on ruodittu taulukoissa 1 ja 2.

Kuikka (*Gavia arctica*) Ainoa määritetty 24.12. Kor Jurmossa yksi muuttava (J.Heiskanen, ym).

Kuikkalintu (*Gavia sp*) Jurmossa 4.12. kolme (JHe, T.Nurmi) ja 27.12. yksi ohilentäjä (T.Palomäki).

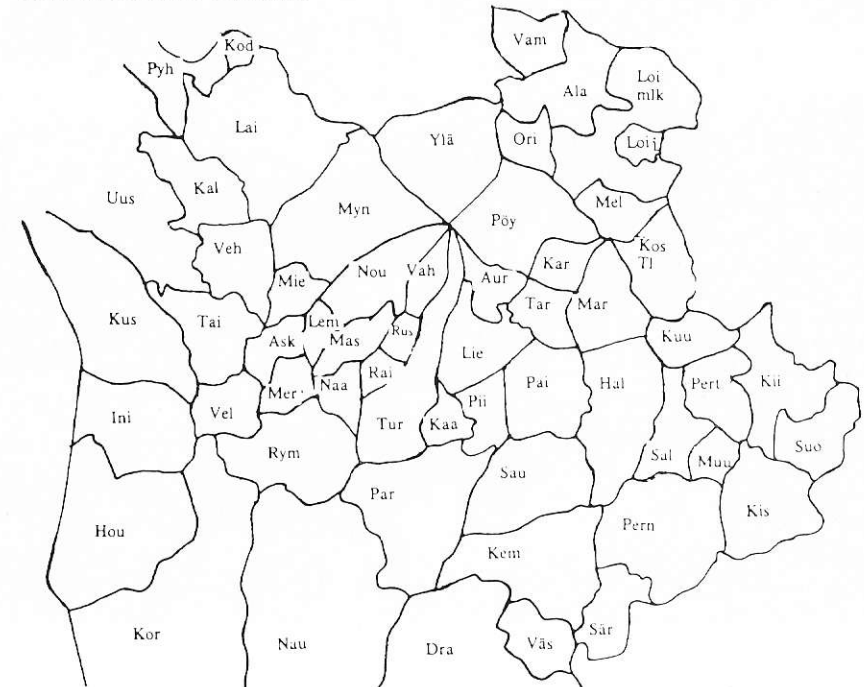
Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*) kolme havaintoa: 3—4.12. yksi Jurmo (JHe, T.Nurmi), 7.12. kaksi Sär Nixor (TL) ja 13.12. yksi Tai Kaitainen (JHe).

Härkälintu (*Podiceps griseigena*) Ainoat havainnot joulukuun alussa Jurmossa — 1.12. paikallinen, 3.12. muuttava ja 4.12. kaksi paikallista lintua (JHe, T.Nurmi).

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*) Jurmon maksimi 30 paikallista ja 14 muuttajaa 4.12. (JHe, T.Nurmi) — ainoa Jurmon ulkopuolelta ilmoitettu havainto 4.1. yksi Kor Utössä (JKi).

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*) Suurin kerääntymä 13.12. Kustavissa yhteensä 125 lintua (JHe).

TLY:n alueen kunnat

Alastaro	Ala	Lieto	Lie	Pyhäranta	Pyh
Askainen	Ask	Loimaa	Loi	Pöytyä	Pöy
Aura	Aur	Lokalahti	Lok	Raisio	Rai
Dragsfjärd	Dra	Marttila	Mar	Rusko	Rus
Halikko	Hal	Masku	Mas	Rymättylä	Rym
Houtskari	Hou	Mellilä	Mel	Salo	Sal
Iniö	Ini	Merimasku	Mer	Sauvo	Sau
Kaarina	Kaa	Metsämaa	Met	Suomusjärvi	Suo
Kalanti	Kal	Mietoinen	Mie	Särkisalo	Sär
Karinainen	Kar	Muurla	Muu	Taivassalo	Tai
Kemiö	Kem	Mynämäki	Myn	Tarvasjoki	Tar
Kiikala	Kii	Naantali	Naa	Turku	Tur
Kisko	Kis	Nauvo	Nau	Uusikaupunki	Uus
Kodisjoki	Kod	Nousiainen	Nou	Vahto	Vah
Korppoo	Kor	Oripää	Ori	Vampula	Vam
Koski TL	Kos	Paimio	Pai	Vehmaa	Veh
Kustavi	Kus	Parainen	Par	Velkua	Vel
Kuusjoki	Kuu	Perniö	Pern	Västanfjärd	Väs
Laitila	Lai	Pertteli	Pert	Yläne	Ylä
Lemu	Lem	Piikkiö	Pii		

Telkkä on talvisten lossisulien takuutavaraa. Kuvannut Jouko Hakala

Isokoskelo on talven yleisimpiä vesilintuja. Lossisulissa niitä pääsee tarkkailemaan läbeltä. Kuvannut Jouko Hakala

Taulukko 1. Yleisimpien vesilintujen viikottaiset määrät Jurmon lintuasemalla talvella 1985/1986.

	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gav ste	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
arc + sp	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pod cri	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
gri	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pha car	66	32	25	54	22	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyg olo + sp	30	—	1	3	13	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
cyg	18	—	2	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ana pla	270	110	100	120	21	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ayt ful	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sommol	10	13	3	4	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cl a h y e	57	2	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mel nig	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
fus	3	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buc cla	10	2	4	21	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mer alb	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ser	43	23	20	40	32	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mer	85	18	39	190	310	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cep gry	13	3	3	9	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Taulukko 2. Yleisimpien vesilintujen viikottaiset yhteismäärät TLY:n alueella talvella 1986/1987 (ei sisällä Jurmon lintuaseman havaintoja).

	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gav ste	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
arc + sp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pod cri	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
gri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pha car	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyg olo + sp	57	190	4	2	19	12	15	16	28	22	23	25	17	—	2
cyg	45	10	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ayt ful	100	43	1	—	—	—	—	1	2	14	2	2	2	1	1
Sommol	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cl a h y e	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Mel nig	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
fus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buc gla	24	82	4	13	9	1	2	2	5	26	4	4	5	4	2
Mer alb	4	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ser	—	4	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	1	1	—
mer	220	320	140	480	260	1	43	22	70	90	25	55	100	6	50
Ful atr	—	15	6	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	—	—
Cep gry	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*) Jurmon ulkopuolelta seitsemän havaintoa yhteensä 57 yksilöä — mm. 1.12. 10 muuttavaa Laitilan keskusta (JKy) ja 4.12. 20 paikallista Rym Aasla (LS). Jurmossa tammikuun alkuun saakka 1—6 paikallista sekä 4.12. 13 muuttavaa (JHe, T.Nurmi).

Harmaahanhi (*Anser sp*) Yksi todennäköinen metsähanhi viivähti hetkisen 13.12. Jurmon Länsiriuotalla ja jatkoi kohti itää (S.Kallio, ym).

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*) Talvea pakkoon suihkivia parvia 7.12. 40 yksilöä Pern Latokartano (TL) ja 28.12. 20 yksilöä Dra Söderby (MV, I.Routio). Lisäksi havaintoja ainoastaan Turun seudulta; 14.12. oleili vielä 53 yksilöä Tur Hirvensalossa (MY), 20.1. tehdyssä laskennassa Vuoksenniskalla yksi ja Laten sulassa 19 (J.Laine, J.Nummelin) sekä Naa Ukko-Pekalla kolme hanhea (EL, LS).

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) Hirvensalossa 14.12. kolme yksilöä kanadanhanhiporukassa (MY).

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) Tammikuun 20. tehdyssä laskennassa Turun kaupungin alueella 1273 (J.Laine, J.Nummelin) ja Naantalın sulissa 241 sorsaa (EL, LS).

Tavi (*Anas crecca*) Jurmossa 1.12. viisi paikallista (JHe, T.Nurmi).

Jouhisorsa (*Anas acuta*) Koiras Jurmossa 2. ja 4.12. (JHe, T.Nurmi) sekä mahdollisesti sama yksilö vielä 18.12. (J.Astor).

Punasotka (*Aythya ferina*) Kaksi havaintoa: 6.12. koiras Uus Haavaisluoto (AF) ja 13.12. koiras Pyh Holma (JKi).

Tukkasotka (*Aythya fulicula*) Suurimmat kertymät heti alkutalvesta — 6.12. Uus Pitkälüoto 40 (AF), Uus Haavaisluoto 33 (AF) sekä 10.12. Rym Aasla 31 yksilöä (LS). Mainittakoon vielä keskitalven kertymä Utöstä 12 sotkaa 7. helmikuuta (JHe).

Haahka (*Somateria mollissima*) Jurmossa 1.1.

peräti 80 yksilöä (P.Aalto, ym).

Mustalintu (*Melanitta nigra*) Ainoa havainto Jurmossa 18.12. kaksi meriteertä (J.Astor).

Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) Jurmon ainoa ulkopuolinen 23.12. koiras Par Attu (AF).

Uivelo (*Mergus albellus*) Jurmossa 25.12. pariskunta E (J.Heiskanen, ym) ja 6.1. yksi n-pukuinen (A.Laine). Muut havainnot: 6.12. neljä Uus Pitkälüoto (AF), 13.12. koiras ja 3 n-pukuista Kustavi (JHe) ja 4.1. n-pukuinen Utö (JKi).

Päiväpetolinnut

Talven listalta jäi kaipaamaan havaintoa sinisuohaukasta. Muutoin talven petomäärät pyytelivät keskivertotalven lukemissa.

Merikotka (*Haliaeetus albicilla*) Joulukuussa tavattiin yhdeksän, tammikuussa viisi ja helmikuussa kolme yksilöä saaristoalueilla.

Hiirihaukka (*Buteo buteo*) Yhteensä havaintoja viidestä yksilöstä, jotka jakaantuivat kuukausittain seuraavasti: XII/1, I/2, II/1 ja III/1. Laitilassa 7.3. suuntaan ENE kaarrellut yksilö saattaa olla jo muuttomatkalainen (JKy).

Piekana (*Buteo lagopus*) Jurmossa 24.12. yksi saalistellen SW (J.Heiskanen, ym) ja 31.12. yksi paikallinen (P.Aalto, ym).

Maakotka (*Aguila chrysaetos*) Talven ajalta havaintoja 10—12 yksilöstä pääosin haaskoille jääneistä linnuista.

Tuulihaukka (*Falco tinnunculus*) Ainoa havainto Utöstä 4.1. yksi naaras (JKi).

Ampuhaukka (*Falco columbarius*) Yllättävästi ei ainoatakaan havaintoa Turusta. Muualta viidellä taholla: Nousiainen 25.12. (HH), Perniö 28.12. (JN), Pöytyä 2.1. (TV), Aura 29.1. (TV) ja Salo tammihelmikuussa kaksi yksilöä (JHe, TM).

Kanalinnut, rantakanat ja kahlaajat

Metson osalle saatiin hiukan selvennystä lajin todelliseen tilanteeseen yleisökyselyn avulla — liekö riekonkin kohdalla tilanne samansuuntainen. Leudosta loppusyksystä huolimatta ei montakaan kahlaajayksilöä löytynyt alkutalvesta, joskin yksi uusi laji — isokuovi — kirjattiin talvien kahlaajien luetteloon.

Pyy (*Bonasa bonasia*) Kuukausittain joitakin 1—2 linnun tapaamisia. Suurimmat nähdyt parvet 2.1. seitsemän Aasla (LS) ja 18.2. kuusi yksilöä Kaa Kuusisto (MY).

Riekko (*Lagopus lagopus*) Ilahduttavasti neljällä suolla; 14.12. seitsemän Vah Veittissuo (T.Laaksonen), 2.1. yksi Lai Kaivola (S.Nordkvist), jälkihavaintojen lisäksi 6.1. neljä nähtyä Mas Vajosuo (JKi) ja jälkihavaintoja Nou Kurjenrahkalta (HH).

Teeri (*Tetrao tetrix*) Talven suurimmat parvet 11.1. Mas Humikkala 40 (JU), 1.3. Veh Pöyli 40 (M.Koskivuori, P.Kuronen) ja 8.3. Nau Högsar 25 yksilöä (JHe).

Metso (*Tetrao urogallus*) Talvikaavakkeilla ilmoitettiin kahdeksan tapaamispaikkaa yhteensä 12 yksilöä. Talven aikana järjestettiin Turun yliopiston, Varsinais-Suomen riistanhoitopiirin, Metsästäjien keskusjärjestön ja Turun Lintutieteellisen Yhdistyksen toteuttamana ja Turun Sanomien avustuksella kysely Varsinais-Suomen metsätilanteesta. Tuloksena talven lumilta kertyi tietoja yhteensä 277 metsoyksilöä — pieneksi jäi TLY:läisten osuus metsohavainnoista.

Peltopyy (*Perdix perdix*) Kuukausittain seuraavasti: joulukuu 80 yksilöä/6 parvea, tammikuu 177/10, helmikuu 141/12 ja maaliskuun alku 72/7.

Nokikana (*Fulica atra*) Niukka esiintyminen,

Haaskan kuningas. Nuoret maakotkat talvehtivat Etelä-Suomessa myrkyttömän possunliban ansiosta. Haaskoilla kuokkavieraina käyvät korpit, varikset, kanabaukka ja käpytikka. Kuvannut Jukka Grönlund

ainoastaan viisi tapaamispaikkaa yhteensä 24 yksilöstä.

Merisirri (*Calidris maritima*) Takuutavaraa ankeinkin aikoina Jurmosta. Joulukuussa lähes jokaisena havaintopäivänä 1—12 yksilöä.

Jänkäkurppa (*Lymnocyptes minimus*) Tällä kertaa kaksi havaintoa: Pyh Rihtniemi 13.12. (P.Alho, TV, ym) ja Tur Rantämäki 30.12.—4.1. (TL, TV, ym) talvenuhmaajat.

Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*) Jurmon männikössä yksi 3.12. (JHe, T.Nurmi).

Isokuovi (*Numenius arquata*) Jurmossa 4—17.12. yksi (J.Astor, JHe, T.Nurmi) — ensimmäinen talviaikainen havainto Varsinais-Suomesta.

Lokit ja ruokkilinnut

Lokit hävisivät hyvin nopeasti tammikuun paukkupakkasten tullessa, mm Jurmossa ei havaittu ainoatakaan lokia 4—6. tammikuuta. Hiukan yllättävää oli ruokin puuttuminen talven havainnoista.

Naurulokki (*Larus ridibundus*) Viimeinen havainto mantereen puolella 1.1. nuori Turun satama (JV, ym) ja Jurmossa 3.1. kaksi (A.Laine).

Kalalokki (*Larus canus*) Viimeinen nuori yksilö Turun satamassa 1.1. (JH, JV, ym).

Harmaalokki (*Larus argentatus*) Turun Topin-
ojalla 5.12. 270 yksilöä (TL). Viimeinen Tur Raunistula yksi etelään 6.1. (VM).

Merilokki (*Larus marinus*) Dra Kasnäs 13.12. 30 paikallista (TL). Keskitalven seikkailijoita 7.2. neljä ad Utö (JHe), 14.2. seitsemän ad N Naantali (JHa) ja 15.2. neljä ad Särkisalo (JHe).

Riskilä (*Cephus grylle*) Ainoa Jurmon ulkopuolinen havainto 7.2. seitsemän paikallista

Utö (JHe).

Kyyhkyt, pöllöt, sähkölinnut ja tikat

Normaalit pöllöt kirjattiin talviseen lajiluetteloon. Sähkölintuja tavattiin kaksi yksilöä ja kaksi lajia — harjalintu toisen kerran TLY:n alueella talvisaikaan.

Uuttukyyhky (*Columba oenas*) Kaksi havaintoa: 14.12. Korppoon keskusta (JHe) ja helmikuun lopulta maaliskuulle Turku Purokatu (JHa).

Turkinkyyhky (*Streptopelia decaocto*) Kemiön keskustassa 1.1. seitsemän yksilöä (AF) ja Laitilan keskustassa 13.1. asti yksi (J.Juvala). Turun—Naantalintu alueelta yhteensä ainoastaan 16 ilmoitettua yksilöä.

Huuhkaja (*Bubo bubo*) Ankara talvi ajoi huuhkajiakin asutuksen piiriin. Turun keskustassa ja lähituntumassa saalisteli ainakin seitsemän pöllöä, joista tutuksi tuli Tuomiokirkon ikkunalla kuukauden päivät istuskellut yksilö.

Tunturipöllö (*Nyctea scandiaca*) Ainokainen jälleen Jurmossa 25.12. (M.Pessa).

Hiiripöllö (*Surnia ulula*) Vain kaksi havaintoa: 5—7.2. Halikko (JK) ja 10—14.2. Pern Koski as (JN).

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*) Talven aikana havainnot 11 eri paikalta.

Sarvipöllö (*Asio otus*) Utössä 4.1. (JKi) ja 7.2. yksi (JHe).

Suopöllö (*Asio flammeus*) Utössä 4.12. yksi (JHe, T.Nurmi).

Suo/sarvipöllö (*Asio sp*) Utössä 4.12. yksi (JHe, T.Nurmi) ja Jurmossa 31.12. yksi (P.Aalto, ym).

Kuningaskalastaja (*Alcedo atthis*) Pern Koski 28.12. yksi (JN).

Taulukko 3. Viikottaiset havainnot hiiripöllöstä, varpuspöllöstä ja tiikoista TLY:n alueella talvella 1986/1987.

	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sur ulu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Gla pas	—	2	—	1	2	1	2	—	1	1	3	3	2	—	1
Pic can	1	5	3	3	8	4	6	5	10	5	5	6	8	7	8
Dry mar	1	4	4	4	4	1	2	3	3	1	5	6	1	4	2
Den min	2	4	4	2	3	4	4	2	5	4	3	3	2	3	4
Pic tri	—	—	—	—	2	1	1	1	—	1	1	—	1	1	—

Euroopan pienin pöllölaji varpuspöllö esiintyi tänä talvena runsaana. Kuvan linnun on ikuistanut Tapio Lineri Ruissalon Kuvassa.

Harjalintu (*Upupa epops*) Pern Näse 4.12. yksi (tieto/JN).

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*) Viisi eri yksilöä eri puolilta maakuntaa — jokunen yksilö viihtyi pitempäänkin samoilla seuduilla.

Varpuslinnut

Varpuslintujen suhteen talvi oli huono — ei leimaa-antavia lajeja. Talven listoilta jäivät puuttumaan mm rautiainen ja punarinta ja vihervarpunenkin jäi äänihavainnon varaan.

Kiuru (*Alauda arvensis*) Ainoat havainnot Jurmosta 1. ja 4.12. yksi (JHe, T.Nurmi).

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*) Neljä havaintoa: Turun Länsilaiturilla 5.12. lähtien kuun lopulle (AF, TL), Pern Kestriikki 15.12. lähtien aina 18.3. saakka (JN, ym), Pern Luppaja 8.3. (JN) ja Lemussa yksi läpi talven (JKi).

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*) Neljä havaintoa: Jurmossa 1.12. yksi ja 3.12. kaksi (JHe, T.Nurmi), Dra Vänö 13.12. kolme (JKi, TL) ja Tur Pihlajaniemi 13.12. yksi (TV).

Koskikara (*Cinclus cinclus*) Kuukausisummat: XII 14, I 16, II 22 ja IIIA 7 karaa.

Mustarastas (*Turdus merula*) Kuukausittain kirjattiin talvehtijoita seuraavasti: XII 58, I 56, II 22 ja IIIA 9.

Laulurastas (*Turdus philomelos*) 13.12. yksi Vä-nö (JKi, TL).

Punakylkirastas (*Turdus iliacus*) Jurmossa 2.12. yksi (JHe, T.Nurmi) ja 13.12. yksi Naa Luonnonmaa (EL).

Pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*) 13 tapaamiskertaa yhteensä 80 yksilöstä. Viimeinen havainto 8. tammikuuta yksi Tur Röntämäki (EL).

Hippiäinen (*Regulus regulus*) Ankara talvi tappoi hippiäiskannan täysin. Aalassa viimeiset äänet kuultiin 16. tammikuuta (LS).

Lapinharakka (*Lanius excubitor*) Havaintoja 20 eri paikalta (eri yksilöitä).

Mustavaris (*Corvus frugilegus*) Ainoastaan kaksi talvista havaintoa: 8—10.1. Tur Itäharju (JKi, JV) ja tammi-helmikuun taitteessa Kemiö kk (JKi, JN).

Korppi (*Corvus corax*) Suurimmat keräntymät 8.2. Pern Kestriikki 65 (MY) ja 14.2. Nou Sak-sala 40 kronkkujaa (HH).

Harakka (*Pica pica*) Tur Pansio 27.2. yöpymisparvessa 47 pitkäpyrstöä (JM).

Pähkinähakki (*Nucifraga caryocatactes*) Tapaa-miset kolmella taholla: Perniö 15.1. ja 28.2. (JN), Korppoo 31.1. (JHe) ja Nauvo 8.3. (JHe) yksinäiset linnut sekä 24.2. kaksi Nauvossa (JKi).

Pikkuvarpunen (*Passer montanus*) Talven aikana tavattiin viidellä taholla: Tur Uittamalla kak-si, Aura as. 2.1. yksi, Kemiön keskusta eni-millään kuusi, Pern Mussaari neljä ja Perniön asema enimmillään kuusi.

Taviokuurna (*Pinicola enucleator*) 18.1. koiras Perniön asema (TL) ja 19.1. äänihavainto Mas Vajosuo (AF).

Nokkavarpunen (*Coccyzoides coccyzoides*) 1.1.—8.2. Tur Hirvensalo (JHe, TL, ym).

Tikli (*Carduelis carduelis*) Suurimmat porukat 28.12. 12 Tur Topinoja (TL) ja 4.1. 12 Tur Piis-pannisti (AF).

Vihervarpunen (*Carduelis spinus*) Talven ainoa ilmoitettu 15.12. äänihavainto Tur Yo-kylä (TM).

Hemppo (*Carduelis cannabina*) Talven suurin keräntymä 2.1. 30 yksilöä Sal Meriniitty (AF).

Vuorihemppo (*Carduelis flavirostris*) Neljällä ta-holla yksinäinen yksilö: Jurmo 19.12. (J. Astor), 28.12. Tur Oriketo (TL), tammi-helmikuussa Salo Meriniitty (AF, TM, ym) ja 27.1. Kaa Kuusisto (JKi).

Urpiaainen (*Carduelis flammea*) Talven ainoa suurparvi Salossa. Vuodenvaihteessa enimmil-lään 1500 lintua (AF), 1.2. vielä 700 yksilöä (TM).

Tundraurpiaainen (*Carduelis hornemanni*) ARK:n ikeestä vapautuminen lisäsi myös ha-vaintojen määrää. Havaintoja 15 eri paikalta yhteensä vähintään 54 yksilöstä. Enimmillään 20 lintua tammikuun alkupuolella Salossa (AF).

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*) Jurmon ul-kopuolelta vain kaksi havaintoa: 1—14.1. Lai Untamala (J.Laaksonen) ja 27.1.—1.2. Kaa Kuusisto (JKi, TM) yksinäiset linnut.

Keltasirkku (*Emberiza citrinella*) Talven suurim-mat keräntymät 3.1. Pöy Joutola 350 (TL) ja 12.1. Alastaron kaatopaikalla 330 sirkkua (HH).

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) Ainoastaan kaksi havaintoa: Sau Tapilanlahti 28.1.—15.2. 1—2 (JKi, VM) ja Kaa Kirjalansalmi 28.2. yksi (TL).

Kirjallisuutta

- MISSONEN, T. 1981: Lintutalvi 80/81. — Ukuli 12(4):13—18.
 MISSONEN, T. 1982: Lintutalvi 81/82. — Ukuli 13(4):27—33.
 MISSONEN, T. 1984: Harvalukuiset ja satun-
 näiset talvehtijat. — Ukuli 15(1):12—19.
 MISSONEN, T. 1985: Lintutalvi 1983—1984
 Varsinais-Suomessa. — Ukuli 16(1):5—14.
 MISSONEN, T. 1985: Lintutalvi 1984—1985
 Varsinais-Suomessa. — Ukuli 16(4):176—186.
 MISSONEN, T. 1986: Lintutalvi 1985—1986
 Varsinais-Suomessa. — Ukuli 17(5):216—224.
 SAARI, L. 1985: Talvella havaitut kahlaajat
 Varsinais-Suomessa. — Ukuli 16(1):15—17.

Taulukko 4. Eräiden varpuslintujen viikottaiset määrät TLY:n alueella talvella 1986/1987.

	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bom gar	92	34	110	26	155	58	44	62	140	69	25	15	31	—	76
Tur pil	23	180	40	20	29	16	4	3	4	1	5	—	2	1	—
Aeg cau	18	23	—	20	18	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lan exc	2	2	1	—	1	1	2	2	6	4	2	2	2	—	1
Stu vul	22	14	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fri coe	13	14	8	29	24	5	7	8	6	4	4	1	1	1	1
mon	3	4	—	1	10	1	2	1	1	10	1	1	1	1	1
Car	1	6	5	12	14	6	1	4	—	—	—	1	3	—	—
spi	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
can	—	—	—	6	36	20	20	20	6	—	—	—	—	—	—
ris	—	—	1	1	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—
mea	65	125	12	710	2500	520	100	1200	750	385	175	120	20	27	20
hor	1	—	—	6	33	8	25	5	8	5	—	—	2	5	—
Lox	—	10	—	—	11	—	15	3	4	22	6	—	4	11	22
pyt	—	3	—	—	2	—	—	—	8	—	—	1	4	3	2
sp	9	11	1	2	—	—	—	—	7	21	2	13	17	8	17
Ple niv	25	40	13	4	3	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—
Emb sch	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—

Talvella Jurmon ulkopuolella pulmunen on harvinainen. Tämän naaraspukuisen linnun on kuvannut Jouko Hakala.

Turun ARK:n raportti vuoden 1986 havainnoista

Tapani Numminen

ARK jatkoi kuudentena toimintavuotenaan tehtäviään vakiintunein tavoin. Pääasiallisina työskarkoina olivat edelleen valtakunnallisen tason havainnoista lausuntojen antaminen RK:lle sekä alueellisen tason harvinaisuushavaintojen julkaisukelpoisuuden puntarointi.

Työtaakkaa kokoonnuttiin purkamaan kahdesti. RK:lle annettiin lausunto 37 havainnosta ja ARK-tason havaintoja käsiteltiin 29 kpl. Havaintoilmoitusten lukumäärän laskuun vaikutti eniten muutokset tarkastettavien lajien luettelossa. Voimassa oleva lajiluettelo ja ARK:n kokoonpano ovat artikkelin loppuosassa.

Lintuvuosi 1986 oli Varsinais-Suomessa melko hyvä, jos sitä arvioidaan harvinaisuuksien lukumäärällä: viime vuotta parempi, mutta edellisvuotta huonompi. Uusina lajeina alueeltamme tavattiin samettipääkerttu, käärmeotka, ruskouunilintu sekä mongoli-ankirvinen. Toisen kerran näyttäytyivät silkkihaikara ja hanhikorppikotka.

Artikkelissa käytetyt lyhenteet

Havaintokunnat on merkitty kolmea alkukirjainta käyttäen. Lintujen iät on pyritty ilmoittamaan rengastajien käyttämän euringjärjestelmän mukaisesti: 1 kv = samana kalenterivuonna, +1 kv = ennen kuluvaa kalenterivuotta, 2 kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt jne.

Muita käytettyjä lyhenteitä ovat:

k = koiras

n = naaras

np = naaraspuikainen

juv = nuori

ad = vanha

jp = juhlapuikainen

tp = talvipuikainen

p = paikallinen

m = muuttava

r = rengastettu

Sulkeissa olevat luvut lajinimen jäljessä kertovat tapaamiskertojen lukumäärän siten, että ensimmäinen luku ilmoittaa RK:n hyväksymien havaintojen (ei siis yksilöiden) lukumäärän vuoden 1985 loppuun ja jälkimmäinen vuoden 1986 aikana.

RK:n hyväksymät havainnot

Silkkihaikara (*Egretta garzetta*) (1,1)

26.6 Kem, Diskari (Severi ja Irma Aaltonen)
Edellisen kerran silkkihaikara nähtiin 11.5.1977 Utössä. Nyt tehty havainto on viides maastamme.

Lyhtynokkahanhi (*Anser brachyrhynchus*)

(14,1)

8.8—1.10 Kem, Smedaböle ymp. 2 (Markku Harmanen, Jukka K. Nurmi ym.) Linnut sulkevat Smedabölessä, jonka jälkeen kiertelivät yhdessä ja erikseen mm. Perniössä. Toinen yksilö rengastettiin (2 kv) 1.9 (Tapani Numminen) sulkasadon aiheuttaman lentokyvyttömyysajan loppuvaiheessa.

Punapäänarsku (*Netta rufina*) (3,1)

5—14.8 Kem, Sjöläx np (Jukka K. Nurmi)
Edelliset havainnot: Nauvo -69, Kustavi -73 ja Korppoo -84

Silkkihaikara tavattiin toisen kerran TLY:n alueella. Kuvannut Tapani Numminen

Hanhikorppikotka leveine siipineen on komea ilmestys. Kuvannut Tapani Numminen

Hanhikorppikotka (*Gyps fulvus*) (1,1)
22—23.6 Kor, Jurmo 1 (Göran Johansson, Birger Bengts, Alf-Gunnar Kranck) Sama lintu nähtiin useassa muussakin paikassa, esim. Ahvenanmaalla. Myöhemmät havainnot Ruotsista, Tanskasta ja Hollannista koskenevat myös samaa yksilöä. Edellinen havainto tehtiin 18.5.1974 Vänössä.

Käärmekotka (*Circus galligus*) (0,1)
4.5 Pai, Paimionlahti 1m (Jorma Kirjonen, Ari Laine, Mikko Ylitalo). 322. laji Varsinais-Suomesta. Kuudes havainto maastamme.

Arosuohaukka (*Circus macrourus*) (8,1)
5.9 Pern, Skoila ad k (Jukka K. Nurmi)
Edellinen arosuohaukkahavainto tehtiin Utösä 1984.

Pikkukiljukotka (*Aquila pomarina*) (4,1)
9.5 Mie, Mynälahti subad/ad SW (Tom Lindroos, Jouko Lundén, Tapani Missonen). Vaikeasti määritettävä pikkukiljukotka tavattiin Suomessa viidesti, TLY:n alueella kerran.

Punajalkahaukka (*Falco vespertinus*) (? ,2)
8. ja 13.5 Pai, Paimionlahti n (Jorma ja Sinikka Kirjonen) 12.6 Salo, Halikonlahti + 2 kv k (Jukka Grönlund)

Tunturihaukka (*Falco rusticolus*) (? ,1)
18.10 Kaa, Hovirinta 1 kv (Jorma ja Sinikka Kirjonen)

Avosetti (*Recurvirostra avosetta*) (19,2)
19.4 Naa, Luonnonmaa (Tapio Karvonen, Jouni Nurmi, Timo Saario) 14.5 Kor, Utö 2W (Jari Peltomäki) Vuoden tauon jälkeen Varsinais-Suomessa nähtiin avosetteja.

Isokirvinen (*Anthus novaeseelandiae*) (? ,2)
13—14.5 Kor, Jurmo 1 (Tapani Missonen, Tuomas Herva, Jyrki Tolvanen) 11.10 Kor, Jurmo (Bertil Blomqvist, Ari Vienonen) Isokirvisen maastohavaintoihin sisältyy mongoliankirvisen mahdollisuus.

Mongoliankirvinen (*Anthus godlewskii*) (0,1)
23—29.11 Hou, Mossala 1 kv r (Jari Helstola, Tapani Numminen ym.) Suomen neljäs ja

läntisen Euroopan viides mongoliankirvinen. 324. laji TLY:n alueelta.

Nummikirvinen (*Anthus campestris*) (29,1)
31.5 Kor, Utö (Jouni Riihelä, Keijo Inkinen, Jorma Vickholm)

Mustapäätasku (*Saxicola torquata*) (15,2)
4.5 Kor, Utö n (Jari Peltomäki)
4.5 Kor, Jurmo k (Osmo Kivivuori)
Molemmat linnut maura-tyyppisiä. Havainto Jurmosta on saaren ensimmäinen.

Samettipääkerttu (*Sylvia melanocephala*) (0,1)
4.5 Kor, Utö n (Jari Peltomäki)
Uusi laji Suomen linnustoon ja 321 laji Varsinais-Suomen lajiluetteloon. Lintu piiloteli aamulla muutaman minuutin saaren aluskasvillisuuden seassa ennen kuin katosi jäljetömiin.

Hippiäisuunilintu (*Phylloscopus proregulus*) (10,3)
19.10 Kor, Jurmo (Jari Helstola ym.)
26.10 Kor, Jurmo (Kauko Maskulainen, Pekka Salmi)
8.11 Kor, Jurmo 1r (Martti Hario)
Havaintoja pyydystetyistä ei tarkisteta. Vuoden tauon jälkeen ilahduttavat kolme lintua. Tavattujen yksilöiden määrä on nyt 16.

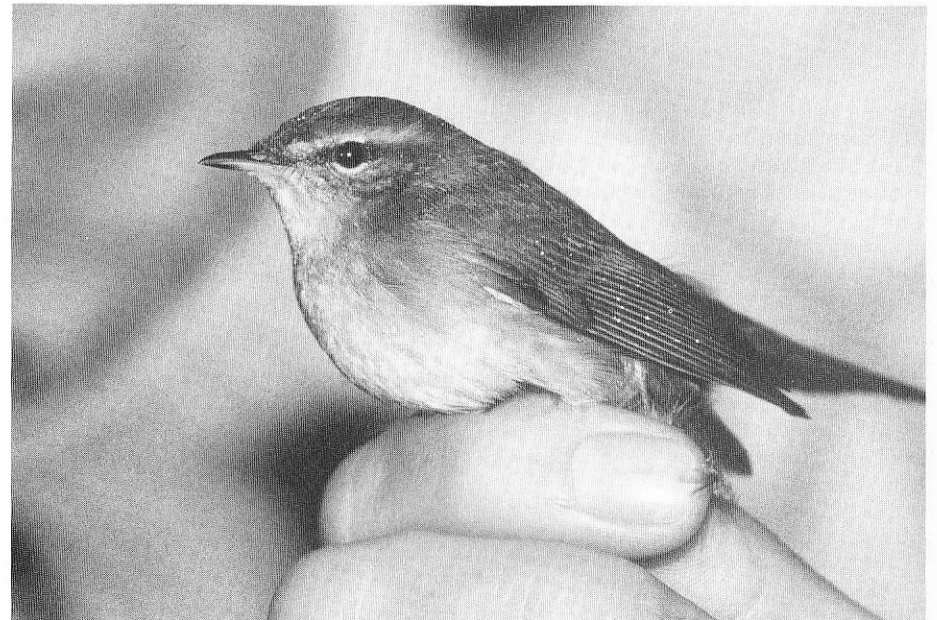
Kirjosiipiuunilintu (*Phylloscopus inornatus*) (24,4)
6.10 Kor, Jurmo 1r (Hannu Kormanen)
10.10 Kor, Jurmo 1r (Hannu Kormanen)
19—20.10 Kaa, Kuusisto 1 (Jukka J. Nurmi, Soili Leveelahti)
27.10 Kor, Jurmo 1r (Osmo Kivivuori)
Havaintoja pyydystetyistä ei tarkasteta. Ennätysseintiyminen.

Ruskouunilintu (*Phylloscopus fuscatus*) (0,1)
8.11 Pyh, Rihtniemi 1 kv r (Hannu Klemola, Tapani Numminen ym.)
323. laji Varsinais-Suomessa. 12 havainto maastamme.

Idäntiltalti (*Phylloscopus collubita tristis*) (2,1)

Mongoliankirvisiä ekseyi Suomeen kolme ja yksi näistä Houtskaariin. Kuvannut Tapani Numminen

Ruskouunilintu Pyhärannan Rihtniemessä. Kuvannut Annika Forsten

Pussitiaiskokoiras Mietoisten ruoikossa. Laji on alkanut näyttäytyä vuosittain. Kuvannut Mikko Ylitalo

30.9 Kus, Isokari 1r (Tapani Numminen, Annikka Forsten, Markku Laurén) Edelliset havainnot: Korppoo 1978 ja Kustavi 1980

Sepelsieppo (*Ficedula albicollis*) (?), 2)
18.5 Kor, Jurmo k (Leo Karlson)
24.5 Kor, Jurmo n r (Jukka Grönlund)
Vuoden tauon jälkeen tavantomainen esiintyminen.

Pussitiainen (*Remiz pendulinus*) (3,1)
5.6 Mie, Mietoistenlahti k (Esko Tarponen)
Linnun rakentamaa puolivalmistista pesää ei ole ilmoitettu.

Mustaotsalepinkäinen (*Lanius minor*) (12,1)
28.5 Kor, Jurmo (Tom Lindroos)
Edellinen havainto tehtiin 1983. Yhdeksäs havainto Jurmosta.

Havaintoja aikaisemmilta vuosilta

Pikkukajava (*Rissa tridactyla*)
7.1.1981 Nau, Pärnäinen 2 kv (Jorma Pessa,

Petri Rissanen)

Partatiainen (*Panurus biarmicus*) (3,0)
27.10.1985 Halikonlahti k (Ilkka Laiho)
9.11.1985 Halikonlahti 2k 3n (Ilkka Laiho, Jari Lähteenoja, Seppo Sällylä)
alueen viiksitimalit ovat toistaiseksi kaikki löytyneet Halikonlahden ruovikosta. Ensihavainto 13.5.1985, jolloin yksinäinen koiras.

Hylätyt havainnot

Isokirvinen (*Anthus novaeseelandiae*)
14.9.1986 Myn, Kivikylä

Sarakerttunen (*Acrocephalus paludicola*)
18.5.1981 Dra, Vänä

Sepelsieppo (*Ficedula albicollis*)
18.5.1986 Kor, Utö 1n

Valkopäätiainen (*Parus cyanus*)
4.5.1986 Pern, Kestriikki ad

ARK:n hyväksymät havainnot

Mustahaikara (*Ciconia nigra*)
25.4 Kis, Aijala (Juha Ahvonen)

Kattohaikara (*Ciconia ciconia*)
29.4 Pai, Paimionlahti NE (Hannu Friman ym.)
12—13.6 Mie, kk (Ilmoitti Markku Laurén)

Pikkujoutsen (*Cygnus columbianus*)
19—20.4 Salo, Halikonlahti 1 ad (Jouni Titonen, Mikko Suominen, Kalle Toivonen)
26.4 Dra, Kasnäs 5 ad m (Jorma Kirjonen, Mikko Ylitalo)

Tundrahamhi (*Anser albifrons*)
19.4—5.5 Pern, Saarenjärvi 2 kv (Jukka K. Nurmi, Sture Lindholm)
20.9 Kem, Sjölox + 1kv (Jukka K. Nurmi)

Harmaasorsa (*Anas strepera*)
22.4 Tur, Ruissalo Kolkka 1k 1n (Tapani Veistola ym.)
24.4—11.5 Pai, Puhdistamo — Paimionlahti 2k1n—1k 1n (Severi Aaltonen, Annika Forsten, Jorma Kirjonen ym.)
15.9 Kem, Sjölox 1 np (Jukka K. Nurmi)

Kyymyhaahka (*Somateria spectabilis*)
25.1 Kor, Jurmo 1n (Jari Helstola ym.)
14.4 Kaa, Kuusisto 1n (Jorma Kirjonen)
30.5—1.6 Kor, Jurmo 2 kv k (Hannu Kormanen, Tom Lindroos)
7.6 Kor, Utö n (Jari Peltomäki, Kimmo ja Jukka Nuotio)

Allihaahka (*Polysticta stelleri*)
12.1 Kor, Jurmo 8np (Jari Kontiokorpi, Osmo Nyssönen)
23.2 Tur, Satama 2 kv (Arto Puolasmaa)

Haarahaukka (*Milvus migrans*)
26.5 Pai, Paimionlahti (Jorma Kirjonen, Esa Laine)

Muuttohaukka (*Falco peregrinus*)
12.4 Kaa, Sauhuvuori ad (Jorma Kirjonen)

23.4 Pai, Paimionlahti ad (Jussi Lindström, Jarmo Laine, Pekka Valtonen)
18.5 Pai, Paimionlahti ad (Jorma ja Sinikka Kirjonen)
13.9 Kor, Jurmo 1 kv (Tapani Veistola)
14.9 Tur, Ävik 1 ad (Jukka Kivelä, Aarto Laine, Jyrki Uotila)
24.9 Pai, Paimionlahti 1 kv (Jorma Kirjonen)
Ennätyksellisen runsas esiintyminen 1980-luvulta.

Vööriäinen (*Coturnix coturnix*)
8.5 Kor, Utö (Jari Peltomäki)

Keräkurmitsa (*Pluvialis morinellus*)
6.9 Kor, Jurmo 1 kv (Jukka Mikkola)

Heinäkurppa (*Gallinago media*)
10.9 Pai, Paimionlahti (Jorma Kirjonen)
Poikkeuksellisen vähälukuinen.

Isolokki (*Larus hyperboreus*)
24.4 Pern, Saarenjärvi 2—3 kv (Jarmo Komi, Jussi Lindström)
3.5 Pyh, Rihtniemi 2 kv (Pekka Alho ym.)
24.11 Hou, Mossala 1 kv (Tapani Numminen ym.)

Pikkukajava (*Rissa tridactyla*)
17.1 Kor, Jurmo 2 kv (Juha Kylänpää)
10.5 Pai, Paimionlahti 2 kv (Kari Salonen, Ari Rivasto)

Pikkutiira (*Sterna albifrons*)
24.6 Kor, Jurmo (Jussi Lindström ym.)

Etelänkiisla (*Uria aalge*)
8.7 Kor, Önskär 3 (Jukka Grönlund)

Valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*)
21.10 Pyh, Rihtniemi (Hannu Virtanen)
25.10 Mel, Isoperä n (Jari, Jorma ja Kristiina Siltanen)

Keltahemppo (*Serinus serinus*)
5.4 Kaa, Sauhuvuori n m (Jorma Kirjonen, Mikko Ylitalo)

Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*)
28.8 Kor, Utö (Jari Peltomäki ym.)

Havainto vuodelta 1985

Tundra/Kiljuhanhi (*Anser albifrons/erythrinus*)
7.5 Lai, Otajärvi 3 + 2 kv (Vesa Muurinen)

Turun ARK:n kokoonpano 1.1.1988 alkaen

Lindroos Tom (pj)	puh. 516 826
Numminen Tapani (siht.)	732 783
Friman Hannu	377 326
Klemola Hannu	355 603
Komi Jarmo	319 716
Lindström Jussi	323 141
Varrela Juha	319 626

Täytetyt ARK- ja RK-lomakkeet tulisi ensisijaisesti toimittaa suoraan sihteerille, mutta voit toki palauttaa ne kenelle tahansa ARK:n jäsenelle.

Turun ARK päättää seuraavien lajien julkaisukelpoisuudesta 01.01.1986 alkaen

Uusina lajeina listalla esiintyvät: kiljuhanhi, rantakurvi, pikkukajava ja pikkusirkku. Listalta ovat kokonaan poistuneet: merisirri, lapinpöllö, mustaleppälintu sekä tundraurpiainen.

Jääkuikka
jää/amerikanjääkuikka
pikku-uikku
kattohaikara
mustahaikara
pikkujoutsen
tundrahanhi
kiljuhanhi
harmaasorsa
kyhmyhaahka
allihaahka ei jp k
kiljukotka -laji
haarahaukka

niitty-/arosuohaukka
muuttohaukka
kiiruna
viiriäinen
keräkurmitsa
heinäkurppa
rantakurvi
leveäpyrstökihu
tunturikihu
isolokki
pikkukajava
mustatiira ei jp
pikkutiira
etelänkiisla
sininärhi
valkoselkätikka
lapinuunilintu
sepelrastas syksyllä
lapintiainen
keltahemppo
pikkusirkku
kultasirkku
kuukkeli
nokivaris

Lähetäpä ARK-kaavake! Kultasirkku Varsinais-Suomessa on rari. Itä-Suomessa, jossa tämäkin koiras on kuvattu, se on harvalukuinen. Kuvannut Tapio Lineri

Ulkomaalaisia lehtiä

Annika Forsten

Englanninkielisiä

British Birds

Ilmestyy Englannissa ja käsittelee Läntisen Palearktisen alueen, painopisteenä tietysti Iso-Britannia. Vuodesta 1907 ilmestynyt BB ei ole minkään yhdistyksen lehti, vaan sitä julkaisee British Birds Ltd. Perussisältöinä ovat tieteelliset laji- tai lajiryhmä katsaukset, määrittämisestä pitkät erikoisartikkelit sekä kommentteja ja tiedonannot. Kirjallisuuskritiikki, Mystery Photograph, kirjeet, European News sekä valokuvat (sekä musta-valkoisia että väri) myös kuuluvat lehden vakiosisältöön. Kerran kuukaudessa ilmestyvässä lehdessä on vuositasolla sivuja lähes 700. BB on myös vastuussa Englannin RK:sta ja julkaisee RK-katsauksen.

Linnuista, eläimistä ja kasveista myös tieteelliset nimet. Lehden tilaajilla on myös mahdollisuus tilata valikoitua alan kirjallisuutta postimaksuilla. Hinta 1988 140 mk (1/3 18.75) LYL:oon kuuluvilta.

Twitching

Ensimmäinen vuosikerta. Puhdas bongari-lehti, jossa julkaistaan kuukausittain edellisen kuukauden rarikatsaus, tuoreita tiedonantoja, ulkomaan matkavihjeitä sekä pinnalistoja. Mustavalkokuvia oli ensimmäisen kerran viime numerossa. Jäsenhintaan liittyy myös automaattinen puhelinvastajanumero, josta saat viimeiset rari tiedot. Hinta 150 + kulut. (£ 20), sivuja noin 420/v.

Birding

USA-lainen harrastaja-bongaailehti, jota American Birding Association julkaisee kuusi kertaa vuodessa. Nyt meneillään 19. vuosikerta, sivuja noin 360/v. Sisältää: määrittämisjuttuja, kertomuksia, hyviä valokuvia, mystery photograph. Kerran vuodessa julkaistaan myös

maailman ja USA:n pinnalistat. Hinta noin 100 mk + kulut 1987 (\$24).

American Birds

Myös USA-lainen. Edellistä tieteellisempi, mutta sisältää myös hyviä määrittämisjuttuja. Suuren osan muodostavat osavaltio katsaukset, joissa suhteellisen huonoja kuvia. Nelinumeroinen, sivuja kertyy noin 700. Tämän lisäksi vielä joulunumero. Hinta vuodeksi 140 mk + kulut (\$32.50), kahdeksi vuodeksi 235 mk + kulut (\$55.00).

Birds

Lehteä julkaisee The Royal Society for the Protection of Birds, Englanti. Julkaisu on kevyehkö dudelehti, joka sisältää paljon hyviä värivalokuvia, kertomuksia ulkomailta, suojeluartikkeleita ja muuta suojeluun liittyvää, muita kertomuksia, alkeellisia määrittämisjuttuja sekä joskus tarinaa muusta elollisesta luonnosta. Linnunnimet ainoastaan englanniksi. Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa, sivuja noin 380. Hinta 1987 junioreille ja opiskelijoille 45 mk (£ 6), muille noin 90 mk (£ 12).

Ruotsinkielisiä

Vår Fågelvärld

Kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvä lehteä julkaisee Sveriges Ornitologiska Förening Ruotsissa. Vuotuinen sivumäärä on noin 500. Lehti oli aiemmin melko tieteellinen, mutta on muuttunut kevyempään suuntaan. Siinä julkaistaan puolitetieteellisiä tutkimuksia, määrittämisjuttuja, katsauksia, matkakohdekertomuksia, raportteja lintujen suojelusta, kirjeitä sekä kirjallisuuskritiikkiä. Valokuvat ovat sekä musta-valkoisia että värikuvia. Viimeaikaisia juttuja mm: Lars Jonsson: Pienten siriä määrittämisestä, Per Alström: Meri- ja karimetsän määrittämisestä. Lisäksi on menos-

sa etenkin rengastajille tarkoitettu sarja varpuslintujen ikä- ja sukupuolen määrittämisestä, jossa seuraavat lajit on jo käsitelty: pajusirkku, pensaskerttu, kirjosiippo. Näissä jutuissa on runsaasti erittäin hyviä värivalokuvia.

Lehti on ruotsinkielinen, kaikissa artikkeleissa on englanninkielinen summary. Lehden voi tilata liittymällä SOF:n jäseneksi hintaan 90 mk (120 kr) 1988.

Calidris

Öölannin paikallisyhdistyksen lehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Runsaasti hyviä mustavalkokuvia, joskus hyviä määrittysjuttuja. Hinta 45 mk (60 kr), sivuja noin 210/v.

Anser

Jo 26 vuotta ilmestynyt Skånen paikallisyhdistyksen lehti. Myös neljä numeroa vuodessa, mutta sivuja kertyy enemmän kuin edellisessä lehdessä. Tosin kuvia on vähemmän kuin Calidrikassa mutta muuten mielenkiintoinen lehti, jossa on mm julkaistu osa VF:n kohdalla mainitusta varpuslintujen määrittys-sarjasta. Hinta 40 mk (50 kr).

Muita

Dutch Birding

DB on Stichting Dutch Birding Associati-on julkaisema ja ilmestyy Hollannissa. Ensimmäinen vuosikerta julkaistiin 1979. Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa ja sivuja noin 160. Lehti on tarkoitettu määrittämisestä kiinnostuneille, joten artikkelit ovat määrittysjuttuja, tiedonantoja, mystery photograph, sekä valokuvia (sekä m-v että väri), joista suurin osa erittäin korkealuokkaisia.

Noin puolet lehdestä on englanniksi, loput hollanniksi. Varsinaiset määrittysjutut ovat usein englanniksi, tiedonannot taas useimmiten hollanniksi. Kaikissa jutuissa on summary toisella kielellä. Hollanninkielisestäkin saa selvää, jos osaa ruotsia, saksaa ja ehkä englantia. Hinta 1987 noin 90 mk (DFL: 40).

Limicola

Limicola on upouusi lehti, jonka ensimmäinen numero on vasta julkaistu. Ilmestyy Saksassa kuutena numerona vuodessa ja sivuja

kertyy noin 360/v. Linja vastaa suurinpiirtein Dutch Birdingia ja British Birdsia. Luvassa on kunnan määrittysjuttuja, mutta ne ovat mahdollisesti aiemmin julkaistu jossakin toisessa lehdessä esim. ensimmäisen numeron pääartikkeli Merimetsöjen määrittämisestä on julkaistu VF:ssä. Toistaiseksi vain mustavalkokuvia.

Lehti on saksankielinen, summary englanniksi. Hinta noin 125 mk + post. (DEM 50 + post.).

Vår Fuglefauna

Norjalainen lehti jota Norsk Ornitologisk Foreningin julkaisee. Ilmestyy 4 kertaa vuodessa, sivuja noin 240. VF-tyyppinen, mutta määrittysjuttuja vähemmän ja matalammalla tasolla. Mustavalkokuvitus, mutta lehden keskiaukeamalla kovemmalla paperilla 2 erittäin hyvää värivalokuvaa, jotka sopivat vaikkapa seinälle. Hinta 1987 noin 70 mk (NOK 100).

L'oiseau magazine

Lehteä julkaisee Ligue Francaise pour la Protection des Oiseaux, eli ranskalainen linnustonsuojeluyhdistys, joka vastaa Englannin RSPB:tä. Lehti on kuitenkin uusi, vasta 9 numeroa on ilmestynyt. Vähintään neljä numeroa vuodessa (luultavasti 5), sivuja noin 60/numero. Linja vastaa Birdsia, eli pääasiassa suojelujuttuja, mutta sisältönä myös hyvin kuvitettuja määrittysartikkeleita. Oman tilansa saavat myös mystery photograph sekä rarikuvat. Kuvat julkaistaan lähes täysin värillisinä ja keskiaukeamalla iso loistava juliste-mainen kuva.

Lehti on täysin ranskankielinen, ilman summaryita tai latinankielisiä linnunimiä. Hinta 1988 noin 100 mk ? (120 Fr + kulut).

Lehtiä on toki muitakin, mutta tässä tärkeimmät. Jos olet kiinnostunut tilaamaan tai saamaan lisää tietoa näistä tai muista alan julkaisuista ota yhteyttä

Annika Forsten
Aurakatu 20 A 5
20100 Åbo
p. 921-318 404

Vertaansa vailla oleva luonto linnustoineen on aarre, jonka suojeleminen on meidän jokaisen tehtävä

serioffset

OY TURUN SANOMAT ARKKIPAINO
PL 95 20101 TURKU 10
(921) 693 311

Pesivän maalinnuston linjarvioinnit Aaslalla 1976—1987

Lennart Saari

Rymättylän Aaslalla vuosina 1976—1982 tehtyjen linjalaskentojen tulokset on aiemmin julkaistu tämän lehden palstoilla (SAARI 1982). Nyt kun lisäaineistoa on kertynyt viideltä vuodelta, on perusteltua tehdä lyhyt yhteenvedo tähdänsisistä tuloksista. Tällä kertaa aineisto esitetään ainoastaan ns. tutkimussaran parimäärinä. Tästä voidaan laskea lintutiheydet jakamalla kunkin lajin todettu parimäärä linjojen yhteenlasketulla pituudella (17,3 km) ja kertomalla tämä luku lajikohtaisilla standardikertoimilla (JÄRVINEN & VÄISÄNEN 1983).

Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava, että vuosien 1976—1978 tulokset eivät ole kailta osiltaan suoraan vertailukelpoisia vuosien 1979—1987 tulosten kanssa. Alkuvuosina linjat laskettiin noin 10 vrk. Myöhemmin, mikä vaikuttaa suuresti tuloksiin (SAARI 1982).

Lintukantojen seurannan kannalta linjoilla havaitut parimäärät sellaisinaan ovat yhtä käyttökelpoiset kuin niistä lasketut tiheysarvot. Tulevaisuudessa on tarkoitus tehdä perusteellinen selvitys Aaslan lintutiheyksistä kymmenvuotisjaksolta 1979—1988, joten tarkemmat pohdinnat on syytä säästää siihen asti. Syy laskentatulosten tuoreeltaan julkaisemiseen on poikkeuksellisen ankara viime talvi, jonka voi olettaa vaikuttaneen lintujen parimääriin. Kun vielä kaksi edeltävääkin talvea olivat Euroopassa joko kylmiä tai erittäin kylmiä, voidaan arvella ns. lyhyen matkan muutajien kantojen olevan vähissä. Vuonna 1987 kesä oli fenologisesti vähintään pari viikkoa myöhässä. Kun laskennat suoritettiin lähes normaaliin aikaan, linjat on laskettu kesän tuloon nähden tavallista varhaisemmin. Pitkälisen ja piinallisen odotuksen jälkeen kesän

säätkin olivat laskennoissa ihanteelliset, joten on perusteltua olettaa, etteivät saadut tulokset selity myöhäisellä laskenta-ajankohdalla tai epäedullisilla sääolosuhteilla.

Tulokset esitetään taulukoissa. Tekstissä käsittelem ainoastaan eräitä mielenkiintoisempia kannanmuutoksia Aaslan linnustossa erityisesti huomioiden poikkeuksellisen ankarana viime talven vaikutuksia.

Vähentyneet lajit

Ei-varpuslinnuista **töyhtöhyyppä** alamäki on selvimpiä. Laskentatulosten perusteella lajin kanta oli kuta kuinkin vakaa vuoteen 1983, jonka jälkeen alkoi jyrkkä alamäki. Laskentareitit sivuavat parhaita töyhtöhyyppäbiotoopeja, joten kannan taantuminen Aaslalla lienee vielä jyrkempää, kuin linja-arvioinnin tuloksista voisi päätellä. Kesällä 1987 Aaslalla oli laskenta-aikaan vain yksi pari, jonka pesä myöhemmin tuhoutui. Pesintää jäi yrittämään neljä paria, mutta muut olivat häpyneet ennen laskentaa. Kylmät talvet ovat mahdollisesti jyrkittäneet hyyppien alamäkeä. Silmämääräisesti arvioiden töyhtöhyyppä oli yleisempi 1960-luvulla kuin 1970-luvulla. Töyhtöhyyppä pesi silloin sellaisillakin peltotilkuilla, joista viime vuosikymmeneltäkään ole pesintään viittaavia havaintoja.

Myös **punajalkaviklo** on vähentynyt selvästi. Huippu sattui ensimmäiselle laskentavuodelle (1976). Kanta väheni puoleen jo seuraavana vuonna ja pysyi lähes vakaana vuoteen 1982, josta viidessä vuodessa kanta on jälleen vähentynyt puoleen. Pienin todettu parimäärä sattui viime kesälle, joten ankaralla talvella on

saattanut olla vaikutusta. Myös punajalkaviklo oli 1960-luvulla runsaampi kuin 1970- ja 1980-luvuilla. Laidunniittyjen katoaminen Aaslalta on eräs vähenemisen syy.

Taivaanvuohikanta on ollut heikko vuosina 1984—1987, ja viime kesänä lajin parimäärät olivat pohjalukemissa. Suurin syy pieneen parimäärään kesällä 1987 oli ilmeisesti edeltänyt ankara talvi. Taivaanvuohi ei kärsi laiduntamisen loppumisesta niin paljon kuin punajalkaviklo.

Käki oli kesällä 1987 ennätysellisen harvalukuinen. Yksi ainoa yksilö sattui laskentalinjoille; tämä käkiyksilö edusti varsin suurta osuutta Aaslan koko kannasta. Laskennoissa vuonna 1978 käkeä ei todettu, mutta syynä silloin ilmeisesti oli myöhäinen laskentaajankohta. Ankara talvi tuskin koetteli käkeä, sillä se on pitkänmatkan muuttaja. Ankea kevät ja alkukesä saattoivat karkoittaa kädet.

Varpuslinnuista **kiurun** vähenemiseen kannattaa kiinnittää huomiota. Viimeistään vuodesta 1984 kiuru on ollut vähissä. Kesällä 1987 kiuru tuntui maastokäyntien perusteella ole-

van varsin vähälukuinen, mutta linjoille kiuruja sentään osui hyvin. Laskentatehokkuus kiurun osalta tuntui olevan huipussaan. Myöhäinen kesä selittää osan hyvästä havaittavuudesta. Kiurusta on kerätty muutamalta viime vuodelta kartoitusaaineistoa koko Aaslalta, jonka perusteella on mahdollista todeta kiurukan muuokset paremmin kuin linjalaskentojen perusteella. Niinkin näkyvä laji kuin kiuru tulee linjoille kuitenkin melko edustavasti.

Keväällä ja alkukesällä **rastaat** tuntuivat olevan tosi vähissä. Linjalaskenta-aineisto ei tätä näkemystä varauksetta tue. Eräänä syynä saattaa olla kesän tuloon nähden varhainen laskenta-ajankohta. **Punakylkirastaan** romahdus on hyvin selvä.

Kottaraisen väheneminen on yleisesti tiedossa. Aaslan linjalaskennat eivät välttämättä anna täysin luotettavaa kuvaa kannan kehityksestä, koska laskentojen aikoihin reiteille ilmestyy jostakin joskus suuriakin poikasparvia, vaikka itse Aaslan pesimäkanta olisi heikko. Vuonna 1987 pesimäkanta oli heikko eikä muualtakaan tullut täydennystä lin-

Punajalkaviklo on taantunut selvästi Aaslalla. Miten lienee tilanne muualla maassa? Kuvannut Mikko Tamminen

jalaskentojen aikoihin, joten tulos näyttää perin lohduttomalta, mutta tällä kertaa luotettavalta.

Viime talvi vaikutti peippokantoihin kohalokkaasti. Näin alhaalla parimäärät eivät koskaan ole olleet, vaikka alkuvuosien laskennat aliarvioivat peippomääriä (syynä myöhäinen laskenta-ajankohda).

Sirkut tuntuivat kärsineen jo talvesta 1984/85. Kesästä 1985 lähtien kelta- ja pajusirkut ovat olleet harvalukuisia. Lisäksi pelto-sirkkukantojen alamäki on selvä, joten sirkkuilla kokonaisuudessaan ei tunnu menevän hyvin.

Vakaat tai runsastuneet lajit

Vakailla lajeilla tarkoitan tässä sitä, että kanta ei (ehkä vastoin odotuksia) romahtanut viime talven seurauksena. Yllätyksestä vastasi **hippiäinen**. Vaikka Aaslan talvikanta tuhoutui tyystin, havaittiin linjoilla hippiaisiä saman verran kuin kesinä 1984—1986. Ankaran talven 1978/79 tuhot vaikuttivat suuremmilta. Kesän 1987 olosuhteisiin nähden suuri hippiaiskanta oli muuttavien yksilöiden ansiota.

Syksyllä 1986 aikuisia **tervapääsäjä** jäi ennennäkemättömän paljon Suomeen. Pelättiin, että kannat olisivat kesällä 1987 minimissä. Yllätykseksi kesän 1987 kanta oli suurin linjalaskennoissa toteamani.

Tutkimusjakson aikana selvimmin runsastunut laji on **uuttukyyhky**. Parimäärät ovat nousseet yhdestä 26:een. **Sepelkyyhky** osuu linjoille oikullisesti, mutta myös sepelkyyhkyn parimäärät lienevät hienoisessa nousussa.

Linjalaskennoissa **ruokokerttunen** on yleensä esiintynyt varsin tasaisesti, mutta aineistosta löytyy kaksi huippua (vuosina 1981 ja 1987). Tälle kesälle osui ehdoton huippu. Myös yölaularajereitillä ruokokerttunen oli ennätyskellisen runsas. **Rytikerrettusen** määrät tuntuvat olevan nousussa ja **rastaskerttunen** on vakiinnuttanut asemansa Aasalla. **Mustapääkerttunen** kanta on lievästi vahvistunut.

Ankara talvi ei romahduttanut **talitiaisen** pesimäkantaa. Parimäärät pysyttelivät vuosien 1984—1986 tasolla. **Sinitiaisia** todettiin reiteillä ennätysmäärin. On mahdollista, että myöhäinen kesän tulo edisti näiden lajien ha-

Käpytikän pesälöydöt Aasalla piristivät linjalaskijan mieltä. Kuvannut VPa

vaittavuutta.

Viherteipotkin selviytyivät hyvin talvesta. Kesän 1987 parimäärät sivusivat ennätystä. **Käpylinnut** olivat kesän 1987 laskennoissa huipussaan — parvi toisensa jälkeen lensi linjan yli. Ilmoitettu luku on arvioitujen poikueiden lukumäärä. Linjalaskennoissa tavatut poikueet olivat etupäässä muualta tulleita sillä pesimäaikana käpylinnut eivät esiintyneet runsaina. Myös kesällä 1983 oli samantapainen huippu.

Kurki ja **käpytikka** osuivat linjoille ensimmäistä kertaa. Kurjen käyttäytyminen Aasalla viittasi vahvasti pesintään. Aikaisemmin linjalaskennoissa nähdyt kurjet ovat olleet ns. luppokurkia.

Käpytikka oli vuonna 1987 ennätyskellisen runsas pesimäaikaan. Kolme pesälöytöä! Tätä ennen tiedossani on vain yksi pesälöytö, sekin vuodelta 1971. Olisikohan ankara talvi ja kylmä kevät "pakottanut" käpytikat jäämään Aasalle.

Taulukko 1. Haikarat—tikat. Havaitut tutkimussaran parimäärät Aaslan linjalaskennoissa vuosina 1976—1987. Vuodet 1976—1978 eivät ole suoraan verrannollisia myöhäisempiin vuosiin johtuen myöhemmästä laskenta-ajankohdasta (Saari 1982). Vuoden 1976 laskennan tulkinnoista vastaa M. Osara; ainoastaan kyyhkyjen parimäärät olen tarkistanut omaa laskentakäytäntöäni vastaaviksi.

Laji	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Harmaahaikara	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Ruskosuohaukka	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kanahaukka	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Varpushaukka	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
Pyy	1	—	2	—	—	—	1	1	2	1	—	—
Teeri	—	—	—	1	3	—	2	6	4	6	5	4
Metso	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Luhtakana	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Luhtahuitti	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kurki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Meriharakka	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Töyhtöhyppä	11	19	11	14	11	10	8	16	12	8	4	1
Suokukko	1	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taivaanvuohi	11	12	7	10	9	7	13	12	6	8	9	5
Lehtokurppa	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	1	1
Pikkukuovi	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuovi	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Mustaviklo	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Punajalkaviklo	22	11	11	13	11	10	10	9	6	8	7	5
Metsäviklo	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Liro	2	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rantasipi	1	1	2	1	—	—	2	1	—	—	1	4
Uuttukyyhky	1	3	—	10	11	2	15	10	10	15	21	26
Sepelkyyhky	29	40	55	53	52	41	89	41	49	58	71	79
Turturikyyhky	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Käki	7	4	—	5	3	6	8	4	10	6	6	1
Tervapääsäjä	43	38	20	46	20	41	55	9	29	23	30	57
Käenpiika	1	1	—	2	2	—	—	1	—	2	—	—
Harmaapäätikka	2	—	1	—	1	1	—	1	1	2	—	1
Palokärki	—	—	1	2	1	1	—	—	—	2	1	3
Käpytikka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Pikkutikka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—

Päätelmät

Ankarasta talvesta ja kylmästä keväästä/alkukevästä huolimatta monet lajit olivat pitäneet hyvin pintansa. Joidenkin lyhyenmatkan muuttajien joukossa todettiin romahduksia, mutta ei niin paljon kuin olisi voinut olettaa. Osasyynä tilanteeseen lienee se, että laskennat suoritettiin vuonna 1987 fenologisessa mielessä muita vuosia aiemmin ja laskentasääntö olivat ihanteelliset. Olen käsitellyt tekstissäni vain eräitä mielenkiintoisempia lajeja; taulukoita tarkastelemalla voi lukija pohtia muiden lajien kannankehitystä. Perusteellinen sel-

vitys julkaistaneen aikanaan kymmenvuotiskauden 1979—1988 tuloksista.

Kirjallisuutta

JÄRVINEN, O. & VÄISÄNEN, R. A. 1983: Correction coefficients for line transect censuses of breeding birds. —Ornis Fennica 60:97—104

SAARI I 1982: Rymättylän Aaslan pesivä maalinnusto linjalaskentojen valossa —Ukuli 13:4—20.

Taulukko 2. Varpuslinnut. Luhtakerttusiin sisältyy yksi luhta- tai viitakerttunen. Käpylintuja ei ole eritelty lajilleen johtuen suuresta määrättämättömien käpylintujen osuudesta. Muut selitykset kuten taulukossa 1.

Laji	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Kangaskiuru	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Kiuru	43	40	37	41	35	46	46	36	30	22	24	28
Haarapääsky	11	12	9	19	11	14	13	21	18	16	17	15
Räystäspääsky	26	8	8	16	13	25	14	19	17	25	37	29
Metsäkirvinen	55	39	38	71	61	85	104	96	72	82	101	74
Keltavästäräkki	1	2	2	3	—	1	—	1	—	—	—	—
Västäräkki	19	24	26	35	29	28	37	25	24	26	23	24
Rautiainen	7	2	—	7	7	13	8	7	7	3	9	5
Punarinta	10	12	18	19	16	14	16	7	13	14	12	11
Satakieli	—	—	1	—	3	—	2	—	2	1	3	2
Leppälintu	2	2	1	3	5	6	3	—	1	1	2	—
Pensastasku	3	2	2	3	1	9	1	3	4	—	1	2
Kivitasku	2	5	1	4	2	7	7	3	1	1	—	2
Mustarastas	14	17	28	24	18	27	19	13	13	20	12	13
Räkärttiras	27	11	8	14	6	10	36	18	26	16	14	7
Laulurastas	11	17	15	28	21	34	17	24	22	18	26	17
Punakylkirastas	21	23	26	37	36	40	40	35	46	31	32	13
Kulorastas	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1
Ruokokerttunen	5	4	5	5	7	12	4	5	4	5	7	20
Luhtakerttunen	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1
Rytkierttunen	12	15	15	17	18	13	29	12	36	22	23	22
Rastaskerttunen	—	—	2	—	—	—	—	—	1	2	2	2
Kultarinta	—	—	—	1	1	3	—	—	2	1	6	1
Hernekerttu	5	4	6	18	5	11	7	2	6	—	5	7
Pensaskerttu	17	13	18	8	20	22	16	14	21	8	17	20
Lehtokerttu	29	18	38	53	41	40	41	34	38	33	46	34
Mustapäähä	2	—	—	—	—	—	1	—	3	3	2	3
Sirittäjä	2	2	6	5	9	11	4	9	9	20	2	7
Tiltaltti	4	4	6	5	3	1	6	—	5	5	7	3
Pajulintu	78	91	97	153	179	154	199	193	133	147	155	131
Hippiäinen	16	7	10	3	15	10	20	20	10	10	8	9
Harmaasieppo	12	6	—	6	5	5	3	6	4	7	9	9
Kirjosieppo	5	8	3	6	10	4	3	9	6	6	11	3
Hömötiäinen	12	9	5	2	5	8	10	8	5	7	6	4
Töyhtötiäinen	14	10	12	9	15	13	14	11	15	4	6	13
Kuusitiäinen	5	1	—	—	2	2	5	4	—	2	1	4
Sinitäinen	1	1	—	4	2	3	2	2	3	3	3	6
Tallianen	20	16	13	34	20	14	21	26	17	15	16	18
Puukiipijä	—	3	3	—	1	3	1	3	4	4	2	2
Pikkulepinkäinen	5	1	—	1	2	1	2	—	2	2	2	4
Närhi	4	—	1	3	1	3	4	1	—	3	1	2
Harakka	9	6	6	4	5	8	9	7	5	4	9	6
Pähkinähakki	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
Naakka	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Varis	21	18	26	35	40	33	39	31	33	31	33	33
Korppi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Kottarainen	101	45	27	38	22	17	61	22	56	31	23	8
Varpunen	5	3	3	4	5	4	5	—	—	1	1	—
Peippo	164	218	171	288	273	296	340	216	313	241	222	161
Viherpeippo	4	4	3	9	4	6	9	5	6	8	7	9
Vihervarpunen	9	22	5	36	12	30	20	19	10	147	14	49
Hemppo	—	1	—	1	1	2	1	1	2	2	—	—
Käpylinnut	6	—	2	8	2	9	7	49	11	13	8	71
Punavarpunen	4	2	2	1	13	9	13	8	8	6	5	10
Punatulku	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Keltasirkku	44	61	58	64	56	82	68	49	53	39	31	39
Peltosirkku	2	6	3	12	6	5	3	6	4	3	3	3
Pajusirkku	15	12	11	21	15	21	29	15	23	11	11	10

Sekoilua Itä-Suomessa eli TLY:n suuri Itä-Suomen retki

Rauno Laine

Koska yhdistyksemme jäsenet olivat jo kauan toivoneet hieman pitempää linturetkettä, päätti retkitoimikunta keväällä 1987 järjestää tällaisen retken. Mikäpä muukaan sopisi paremmin kuin Itä-Suomen lintupaikat, joista turkulaisilla on perinteisesti niin hyviä muistoja. Todistuksena tästä mainittakoon runsaat Virolahti-aiheiset jutut 1970-luvun Tiedonantajissa ja Ukuleissa. Myyttinen Virolahti on kauan ollut legendaarisen maineikas. Tällä retkellä päätimme joko todistaa tai kumota edellä esitetyn väitteen.

Lähtöiltä, perjantai 22.5., koitti lopultakin. Siinä missä muut valmentautuivat perjantailin huumaan, valmentautuivat lintumiehet kokemaan Itä-Suomen tuhannen ja yhden lintun taian. Lähtijämäärä oli hienoinen pettymys; luulis tällaiselle retkelle lähtevän enemmän kuin 25 ornitomaania, mutta laatu korvattiin määrän. Itse vanha herra Leppa Karlsson lähti matkalle mukaan. Hän piti matkan aikana tunnistamiskilpailun, joka sai runsaasti kiitosta. Kuvia oli parisenkymmentä. Sensuuri oli iskenyt kuviin niin, että parhaimmillaan linnusta näkyi vain puolet. Yritäpä itse määrittää lintu jostain siipisulan kahdeksasosasta. Kuljettajanamme oli Timo Vainio Taitavassalon autosta. Hän on kuljettaja, jolle miikään inhimillinen automatkaan liittyvä toimi ei ole vieras.

Lahdessa

Ennen Lahtea yhä useampi retkuilija hiipaili retken johtajan viereen kysymään: "Jos mentäis Nastolan kautta, koska siellä on jonkun kumman valkoselkäisen tikkalajin pesä?" Toki päätös tikan bongamisesta oli tehty jo ennen matkaa, mutta pieni porukan jännityk-

sessä pitäminen on aina paikallaan. Lahdessa pinnapaineet olivat jo niin kovat, että bongamisesta oli aika ilmoittaa virallisesti. Tiedettiin, että tätä pesää pystyi tarkkailemaan riittävän turvallisen välimatkan päästä — ilman pesimisrauhan häiritsemistä.

Pesä löytyikin helposti: olihan mukana hyvät oppaat. Pesää tarkkailtiin hakkuuaukiolta noin 150 metrin päästä. Pienen etsiskelyn jälkeen löytyi myös valkoselkätikkanaaras. Se köllötteli koivun rungolla ilta-auringon luodessa viimeisiä säteitä metsän siimekseen. Tunnelmallinen valaistus, suomalainen koivikko ja valkoselkätikka. On sitä huonompiakin kokemuksia ollut lintuharrastuksen aikana, esimerkiksi yö, hakattu koivikko eikä valkoselkätikka. Retki alkoi siis hyvin.

Eteenpäin pitkin Salpausselkää. Yön pimeydessä jäivät taakse niin Villin miehen ranta kuin Imatran kaupunkikin. Joutseno, Ruokolampi ja Parikkalan piikat, ensinnä tuki Simpeleen siiat. Matka jatkuu, ja Siikalahdelle saavutaan yhden aikaan yöllä.

Siikalahdella

Yö oli leppoisan lämmin ja tyyni, mitä parhain yölaulajailma. Tosin totta puhuaksemme lämpötila oli lähellä 0 astetta. Muistelmissa kaikki saa kultareunat! Kevät oli tavallista viileämpi — hiirenkorvat tuskin puissa, joten yölaulajat olivat vielä etelän mailla. Niinpä yölaulajamäärä jäi tällä kertaa todella vähäiseksi, mutta yöhuutajia riitti (pimeydessä toisilleen huutavat lintumiehet). Jo linja-autosta ulos rynnäessämme kuului monelta taholta kaulushaikaran tuomionpasuuna. Ruovikon konsertti oli parhaimmillaan. On kuin holistijoukko kilpailisi siitä, kuka saa suuremman

äänen tyhjiksi liittyistä pulloistaan. Haikaroitten puhalteluun sekoituivat luhtahuittien piiskansivallukset ja luhtakanojen siankiljaisut. Haikaroita kuusi, huitteja kuusi ja kanoja kolme. Yölaulajista raksutteli parin rastaskerttusen lisäksi vain ruoko- ja rytikerttusia. Jossain kaukana sirisi pensassirkkalintu. Kesän romantiikkaan kuuluvat laulutaiturit, satakietet, soivat koko ajan. Tosin lähellä laulava satakietelä ei ole miellyttävä tuttavuus. Rariteettinäköiset lintumiehet saivat jäitä hatuunsa, sillä edellisenä iltana huudellut pikkuhuitit oli vaiennut.

Pari sanaa Siikalahdesta... Siikalampi on valtavan laaja ruovikkoalue Simpeleenjärven pohjukassa, jossa pesii runsaasti luhtahuitteja ja luhtakanoja sekä kerttusia. Alueella on lintutorni, johon vievät pitkospuut yli vetisten kosteikkojen. Tornista on hyvä näkyvyys koko lahdelle ja verraten hyvä kuuluvuuskin. Alueella voi leiriytyä informaatiokeskuksen pihalla. Vartenotettava retkikohta kaikille, jotka retkeilevät Itä-Suomessa.

Lahdella tapaa aina tunnettuja ja tuntemattomien lintuharrastajia. Tällä kertaa ainoa kuuluisuus oli Pekka Helo.

Mustakurkun soidinääntelyn tahdissa lähdimme Siikalahden lintuparatiisista. Linjauton ikkunasta näimme pari pikkuarvasta. Ja niin oli Siikalampi koettu.

Koska koko yö oli sekoiltu ympäri Siikalahden ja nukkunut oli jos oli, niin porukka heilui unen ja todellisuuden rajamailla matkan jatkuessa varhain aamulla. Meikäläiselläkin on olemassa lista niistä lintulajeista, jotka ovat ns. unipinnoja: uskomattomia lajeja! Lieneepä tässäkin tilanteessa tullut pari lisää.

Suuntana etelä

Suuntana Ylämaa. Pysähdyimme Väkeväjärven rantaan, jossa kiljukotka on kuulema usein nähty lintu. Nyt ei taivasta vasten piirtynyt kotkan kultaista siluettia. Koska meillä ei ollut aikaa päiväkausia tutkia tyhjää taivasta, niin jäi pinna saamatta. Mehiläishaukkaa virtasi jatkuvasti yli. Siivet roikkuen ne liihottelivat valtakunnan rajan yli. Ah ol-

lapi lintu, joka vapaana lentää saa halk' ilmojen, auerten. Koska en muutamaa keksinyt, päätin hieman rikkoo lakia. Niinpä otin kuvan, jossa 25 lintuharrastajaa stajaa yli rajavyöhykkeen. Kuvassa on vielä kyltti "valokuvaus kielletty". Muita Väkeväjärven lintuja olivat: uivelo, kurkiparvi, buteota, nuolihaukka ja pilkkasiipi.

Väkeväjärven jälkeen kadottikin moni suuntavaistonsa. Kiertelimme, kaartelimme, kurvailimme ja mutkittelimme monilla pikkuteillä. Etsimme turturikyhkyä, mutta emme toki löytäneet. Vasta Konnunsuolla pysähdyimme, jolloin porukka vihdoin havahtui. Pysähdyimme syömään, juomaan ja iloa pitämään. Mielelläni kuvittelin, miltä tuntuisi kuokkia Konnunsuon vankilan piha-alueella. Tuomitsen rattijuopot suon syvimpään savi-velliin ja olen hyvin oikeudenmukainen ja tyytyväinen. Yleisesti harmitellaan, ettei pelto-alueella kompara. Ensi kerralla se tehtäköön. Silloin kompari kuka haluaa ja maksakoon kylteissä uhatut sakot. Kyllähän lintuharrastajalla on varaa maksaa harrastuksestaan. Jos ei suostu täällä sakkoihin maksamaan, ties vaikka joutuisikin Konnunsuolla kuokkimaan!

Koska tämän rajakerroksen aikana ei näkynyt mitään, päätimme siirtyä retkemme toiseen pääkohteeseen Vironlahdelle. Menimme sinne Vaalimaan kautta. Jotkut saivat kovan luokan pinnan: venäläinen vartiosotilas Kalashnikovin kanssa. Lieneepä moni ajatellut Viipurinlahtea, Äyräpäänjärveä, Laatokkaa ja muita hyviä retkikohteita naapurivaltioimme puolella. Retken lajimäärä lisääntyisi kummasi. Sinne kun pääsis nyt bongaamaan, mutta ei. Seurauksena voisikin olla ilmaiseissu Siperiaan. Sen matkan aikana ei juurikaan turistaisi bongauksesta.

Onnetonta, Vironlahti!

Saavuttuamme vihdoin Vironlahdelle pysytimme ensimmäiseksi teltat. Sitten alkoi armiton arktikan stajaus. Tosin osa ryhmämme ornitologeista etsi erittäin korkeaa kalliota keskellä mäntymetsää. Sieltä ei kuitenkaan

löytynyt sellaista, mutta tulipahan metsälajistoakin tutkittua. Saadussa informaatiossa oli jotain epämääräistä.

Arktikamuutto oli lähes pysähdyksissä. Väillä kiikareissa näkyi vain aavaa, koskemattomaa merta, jota ei yhdenkään linnun siipisulkien ilmavirta värähtänyt. Jokunen gavia, muutama mehiläishaukka, pari sepelhanhiparvea sekä muuttavat härkälinnut koettivat piristää lintumiesten apeaa mielialaa. Luonnon näytelmänä oli tällä kertaa meren autuus. Pääosissa Suomenlahti ja rannoilla seisoskelevat kymmenet lintumiehet. Myöhään illalla muuttanut pikkujoutsenparvi jäi parhaaksi havainnoksi.

Vilkkilänturan puolella muutti kohtalaisesti petoja, enimmäkseen mehiläishaukkoja. Palkkalisina lahden kaislikoissa oleili suohaukkoja. Kalasääsket saalistelivat innokkaasti. Metsiköissä lauleskeli viitakerkkunen ja pikkusieppo.

Toisenlaisista näkemystä retkemme tarkoitukselta edustivat ne retkikuntamme jäsenet, jotka viihtyivät stajaaamassa Itäviitassa. Ai mikä Itäviita on, matkustakaa Vironlahdelle otamaan siitä selvää... Näkeehän niitä lintuja sielläkin, jos näkee.

Aikaisin seuraavana aamuna lähettiin jälleen muuttoa katselemaan. Vilkkilänturan tornin vieressä kaarteli haarahaukkanpari. Toisella halkipyrstöllä oli risu kynsissään. Lintujen lentonäytöstä ihaillessa ajan kulumista ei tullut tiedostaneeksi. Juurikaan paremmin ei tätä lajia pääse katselemaan. Petoprojektin keskeytti pyt ppt-äänähdys: kuusi vesipääskyä sujahti ohitsemme.

Päivän paras havainto tehtiin kuitenkin Hurrussa. Kärjessä levähti amerikanhaapana. Tosin se ei viipynyt paikalla kuin pari minuuttia ja jatkoi retkeilyään haapanaparven mukana ties minne.

Kotimatkan onnea

Puolen päivän aikaan lähettiin kohti Turku. Kaikki ilmestyivät paikalle sovituna aikana, jopa Itäviitan kävijätkin. Arktisten vesilintujen vähyys harmittaa. Pari päivää jälkeemme jälkeen niitäkin olisi saanut katsella kyllästymiseen asti. Oikea ajoitus on äärim-

mäisen tärkeää.

Kotkan Hovisaareissa etsiskelimme lampivikloa, emmekä nähneet. Sateessa rämpiessäni ajattelin, että voisi sitä varmaan tehdä jotain parempaakin. Pikkulokki oli ainoa hieman mukavampi laji. Se oli retken valovoimaisin lintu; siitä tuli kuvia yhden sun toisenkin kokoelmiin.

Koska matkan varrella ei ollut mahdollisuutta bongauksiin, ei ollut bongattavaa, niin ajoimme suoraan Espoon Suomenojalle. Tiettyä luonnollista äännähdystä muistuttava liejukanen rääkäisy kuului. Kaikki eivät kuulleet sitäkään: kuului vain sotkan korinaa.

Karkkilassa vuorivästaräkki pysytteli piilossa, joten tulomatkan aikana oli runsahasti epäonnea. Jokaisen synkän pilven takana on hopeinen reuna. Ajatelkaa sitä vaivaa, joka rariteettihavainnon tehtyään joutuu näkemään. Havaintovihkoonkin joutuu kirjoittamaan yksityiskohtaisen selityksen linnun ulkonäöstä. Optimisti löytää aina ilonaiheita.

Ensi vuonna yritetään vielä paremmalla menestyksellä, sitä ennen Rauno käy Epsanjassa yhdistyksen Suurella Etelän Retkellä.

Jos et ymmärrä kirjoitukseni omalaatuista huumoria, se sinulle sallittakoon, eihän kukaan ole seppä syntyessään. Toimituksen kommentti: Mekin olimme ymmärtämättömiä ja karsimme parhaat palat. Lisäksi muokkasimme muitakin humoristisia kohtia.

Haarabaukan lentonäytöstä ihailtiin Vilkkilänturan tornista. Tämän yksilön lentoon tutustuttiin maaliskuussa Eilatissa. Kuvannut Jouko Hakala

Kuvagalleria

Kuvista on kerrottu tarkemmin Kuusikon kät-
köistä -palstalla. Tutki kuvia ensin, ennen
kuin katsot niistä kirjoitetun tekstin. Kuvat
puhukoot puolestaan!

Kuva 1

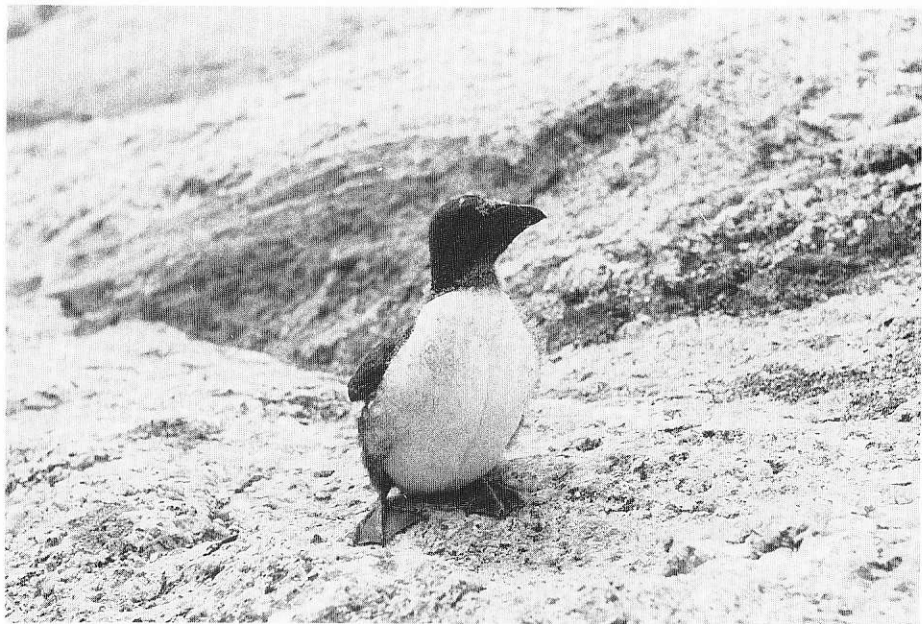
Kuva 2

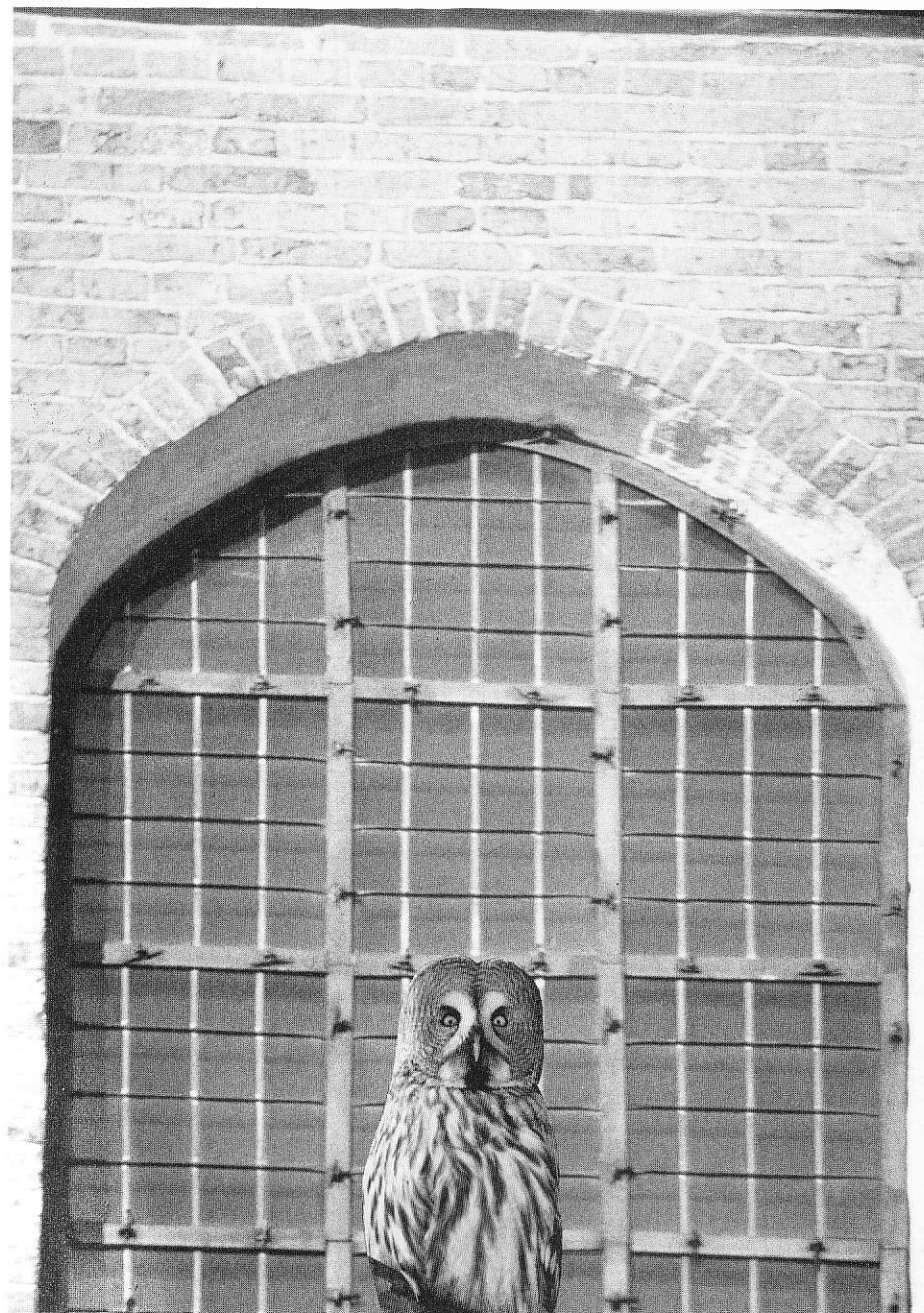
Kuva 3

Kuva 4

Kuva 5

Kuva 6

Kuusikon kätköistä eli tiedonantoja, muistelmia, vastineita jne.

1.1.1988

Jyrki Normaja

1.1., tuo vuodenpinnojen saamisen kannalta legendaarinen päivä valkeni tänä vuonna harmaana, sitten kun ylipäänsä suostui valkeneemaan. Jo kello 8.20 olimme, minä, Vesa Partanen ja Rauno Laine, lähteneet vuoden ensimmäiselle retkelle.

Ensimmäiset vuodenpinnat tulivat Turun valoissa keskustan läpi ajaessamme: naakka ja varis. Särkäsalmelle päästessämme oli vielä suhteellisen pimeää. Viiden minuutin kompauksen jälkeen vuodenpinna nro 3 oli tosiasia; hippiäisparvi ruokaili lähimännikössä. Särkän saaren eteläkärjessä kävimme katsomassa vesilintuja. Niitä ei ollut, mutta pieni vihervarpusparvi toi piristystä aamun harmauteen.

Ukko-Pekan silta osoittautui koko päivän antoisimmaksi retkikohteeksi, mikäli ajatellaan uusien vuodenpinnojen määrää. Järripeippo, punatulkku, talitiainen, mustarastas, käpytikka ja sinisorsa olivat pinnoissa ennenkuin lintuja ehdittiin kunnolla ruveta katselemaankaan. Läheisen talon ikkunalaudalla istui peippo, jostakin kuului viherpeipon ääni. Neljä nokikanaa, kolme telkkää ja tukkasotka uiskentelivat sulassa. Puluparvi lennähti yli. Ainoa päivä vuodessa kun pulusta on jotakin hyötyä ja sitä katsoo jopa ilolla. Ylempänä mäessä olevan talon ruokinnalta löytyi muutama keltasirkku, sinitiaainen ja päivän tähän mennessä kovin havainto punarinta.

Naantalın satamasta käytiin hakemassa vuodenpinnaiksi varpunen ja harmaalokki, ja siten olikin jo aika suunnistaa kohti Turkuu. Tavara-asemalla ei nähty hakkia, vaikka lintu paikalla oli vielä juuri ennen vuodenvaihdetta ollutkin. Räkättirastas oli ainoa vuodenpinna, numeroltaan 22.

Seuraava projekti toi lintumiehet ihmisten ilmoille, Martinsillalle. Edellisenä yönä 1-kv:sta 2-kv:ksi muuttunut isolokki oli paikalla, heti ja helposti nähtävänä. Satamasta hoitui muita puuttuvia lokkeja: nuori naurulokki ja 24 kalalokkia. 25. pinna oli tosiasia, kun kalalokki oli plakkarissa.

Satamasta lähdettiin tahimaan Ruissaloon. Kuvan kärjessä oli mielellön tuuli, eikä lintujakaan juuri ollut liikkeellä. Vain merilokki ja isokoskelo kaunistivat vuodenpinnaalista. Paria tuntia myöhemmin paikan ohi meni nokiliitäjä, mutta mitäs pienistä...

Muualta Ruissalosta hoitui hömötiainen, jonka jälkeen lähdettiin bongamaan Kähärintiellä ollutta mustavarista. Vähän helpompi varislintu, harakka, suostui näyttäytymään, mutta tavallisten harmaakaapujen joukosta ei mustaa veljeä löytynyt. Tilhi ja varpushaukka olivat paikan ilahduttavimmat löydöt.

Tässä vaiheessa kutakuinkin kaikki rupesi hakkaamaan vastaan. Turkinkyhky tosin hoitui Lönnrotinkadulta melko helposti, mutta Orikedolle päästyämme ei tarvinnut juuri enää lintuja katsella. Viitisenkymmentä frinkkua pyöri ruderaatilla, mutta molemmat olivat jo vuodenpinnoissa. Topinojan pikkuvarpusia ei näkynyt, ei myöskään rautiaista, vuorihempoja tai hiiripöllöä, joitten kaikkien piti olla lähistöllä. Vain kottarainen, vuodenpinna nro

33, suostui olemaan paikalla noin 25 yksilön voimalla. Lintujen vähyys saattoi jossakin määrin johtua vaakaasuoraan sataneesta lumirännästä, joka pelotti linnut suojaan, kasteli lintumiehet ja huononsi näkyvyyden pahimmillaan pariinkymmeneen metriin.

Topinojalla saadun tiedon perusteella lähdimme etsimään Länsilaiturilta vuorihemppöparvea, jossa ensimmäisen kuuleman mukaan oli 17 vuorihemppöä. Myöhemmin siinä olikin kuulemma 15 vuorihemppöä ja 2 hemppöä, 15 hemppöä ja 2 vuorihemppöä, 14 hemppöä ja 2 vuorihemppöä, 3 vuorihemppöä ja muutama hemppö, 7 vuorihemppöä tai melkein mitä tahansa muuta, kertojasta riippuen. Kuusi kertaa olen tähän mennessä tästä parvesta kuullut, eikä vielä kertaakaan ole tullut ennen käytettyjä lukuja.

Pikku-uikku Naantalista, Ukko-pekalta, oli päivän viimeinen projekti. Kuten arvata saattaa, ei onnistunut. Näin ollen päivän pinnamääräksi jäi 33, joka oli parempi kuin vuoden 1987 32 mutta huonompi kuin vuoden 1986 40 lajia.

Nähdään taas maastossa, viimeistään 1.1.1989!

Korjauksia Ukuli 3/87:ään

Takakannen kuvassa ei ollutkaan pikkulepinkäinen vaan nuori punapälepinkäinen. Onneksi tarkkasilmäiset lukijat pysyivät korjaamaan tehdyn määritysvirheen. Nuoren punapälepinkäisen paras tuntomerkki — viitteet valkeista hartialaikuista ja yläperästä — näkyvät kuvassa hyvin.

Toinen (mahdollisesti vielä nolompi käpyily) tapahtui sivulla 104. Kuvassa on sinisuohaukka (+ 1kv naaras), mutta kuvaa ei ole ottanut Jukka Grönlund, vaan Jouko Hakala. Pahoittelen tapahtuneita virheitä. Toivottavasti niiden kaltaiset eivät tule toistumaan.

Kuvagallerian tekstit

Useiden lintulehtien vuoden viimeisessä numerossa on määrittyskilpailu. Ukuli haluaa luoda oman linjansa, siksi määrittyskilpailun si-

jasta lehdessä on joukko korkeatasoisia valokuvia. Ainakin kerran aikaisemmin Ukulissa on julkaistu vastaavanlainen kuvakertomus Matti Vallan kuvista.

Kuva 1 on saatu yhdistelemällä Pekka Alhon kalasääsken pesäpuusta ja puinti-Jussin valkoselkätikasta ottamat kuvat. Kuvan informaatioarvo on vahva: onhan valkoselkätikka erityissuojelun kohteena Suomessa. Lisäksi koiras valkoselkätikan tuntomerkit näkyvät kuvassa hyvin.

Kuva 2 on luonnonvalokuvausta parhaimmillaan. Kuvan 1 kv koiras kanahaukan on kuvannut Jukka Grönlund.

Kuva 3 kertoo lintukuvaajien nykyinnostuksen aiheista. Mitä harvinaisempi lintu, sitä tärkeämpi kuvattava. Lisäksi kuva kertoo nykylintumiehen retkeilykohteista. Kuva on otettu Eilatissa, lintuharrastajien Mekassa. Piikkilanka-aidan kehystämä valko-otsalepinkäinen on omalla persoonallisella tavallaan kaunis. Kuvan on ottanut Jouko Hakala.

Kuva 4 on siluettikuvausta parhaimmillaan. Vuoden siluettikuva teeri ja mustaiibis ei ole onnen kantamoinen, vaan pitkällisen työn tulos. Kuvaa ei sentään ole otettu Perhossa. Mustaiibiksen on kuvannut Eilatın tummeneyssä illassa Jouko Hakala, ja teeren on ikuistanut Matti Valta. Saisipa tällaisen kuvan otettua maastossa.

Kuva 5 on perinteellinen poikaskuva. Muutama vuosikymmen sitten pesäkuvausta harrastettiin paljon nykyistä enemmän. Toivottavasti uusi kuvaussukupolvi ei käsittele vain vanhoja hyviä aiheita, vaan luo oman kuvauslinjansa. Luonnossa on vielä joitakin täysin kuvaamattomia aiheita. Uudenkaupungin saaristossa elokuun alussa kuvattu ruokinpoika on leppoisa kuva. Kuvan on ottanut Jouko Hakala.

Kuva 6. Taustalla on Turun tuomiokirkon ikkuna, mutta missäs huuhkaja majoilee. Kuvan lapinpöllön on kuvannut Henry Lehto Ruissalossa ja tuomiokirkon ikkunan Tapio Lineri. Alkuperäisessä kuvassa huuhkaja katselee tyynenä maailman menoa. Ja siinäpä ne kuvat taisivatkin olla. Tulevaisuus näyttää, jatkuuko vastaavanlainen kuvilla leikkiminen.

Keskustelun avaaja
Palkansaajan puolestapuhuja

Turun
Päivälehti

- *työmarkkina uutisia*
- *taloustapahtumia*
- *kunnallispolitiikkaa*

Summaries of the Main Articles

translated by Kai Winqvist

The report on Turku rarity committee in 1986 by T. Numminen

The regional rarity committee in Turku is a tightly established organization, where there seems to be no need for perestroika.

According to the committee, the bird year 1986 was quite good using the amount of rarities as a measure. It was better than the previous year but worse than the year before that.

The Sardinian Warbler (*Sylvia melanocephala*), the Shorttoed Eagle (*Circus gallicus*), the Dusky Warbler (*Phylloscopus fuscatus*) and the "Mongolian Pipit" were recorded here for the first time.

Foreign magazines by A. Forsten

Foreign bird magazines are presented. The emphasis is strongly western and anglo-american, but now it is possible for TLY members to subscribe to such rarities as Dutch, West-German, Norwegian or French bird knowledge.

The trip to the east of Finland organised by TLY by R. Laine

TLY organised a bird trip to the east of Finland on May 22nd in 1987. In spite of coldness and late spring the participants twitched a nesting White-backed Woodpecker (*Dendrocopus leucotos*) and heard some nocturnal singers. At Virolahti the migration was sluggish but a record on American Wigeon rejoiced the participants.

Line transect censuses of breeding birds at Aasla SW Finnish Archipelago in 1976—1987 by L. Saari

Line transect data for 12 years are presented (pairs within study belt on three annual transects totalling 17.3 km). The years 1976—78 are not directly

comparable with later ones due to later census dates (cf SAARI 1982). In this report mainly the effects of the severe winter 1986/87 upon the bird fauna is discussed. The negative effects were less than suspected this being probably partly due to phenologically earlier census dates and ideal census weather.

The bird winter 1986—1987 by T. Missonen

The survey collects rare and casual winter vagrants except those pertaining to the category of the Rarity Committee. Due to the connivance of the members the survey is now less exhaustive than before. There were only about 20 sources of records. The winter was the second one successively that was colder than normal. In January there were 2 downright horribly cold weeks (−30—35 C) The amount of species recorded during the winter was 114.

The amount of raptors was normal, if the Hen Harrier (*Circus cyaneus*), which didn't respect the cold winter with its presence, is counted out. The gulls vanished rapidly when the cold weather came. Passerines were few but the Eagle Owl appeared commonly in towns.

1.1.1988 by J. Normaja

The golden day of the year at least as to the year ticks is the 1st of January. The article depicts a bird trip on that day. 33 species were found, the most remarkable of them were the Glaucous Gull (*Larus hyperboreus*) and the Robin (*Erithacus rubecula*). The worst miss of that sleety day was the Sooty Shearwater. The species flew by the place which the bird watchers had left 2 hours ago. The result of the previous 1.1. was however superseded with one tick. Even though every twitch wasn't successful, the writer didn't question the necessity of that holy day of twitchers.